

BIBLIOTECA DIN NORD

Revista Liceului „Mihail Sadoveanu”
și a Fundației “Scriitor Aurel Dumitrașcu” Borca, Neamț

EDITIA DE VARA, 2022

Din sumar:

- ◆ **EDITORIAL:** Criza
- ◆ **ESEU:** Nevoia de a scrie
- ◆ **RESTITUIRI:** Expedițiile *Indagatores*(II)
- ◆ **PLEDOARIE PENTRU LECTURA:** Veronica Micle
- ◆ **REMEMBER:** Prof. Ana-Maria Gavril
- ◆ **NOI, DESPRE NOI:** Această școală care ne leagă

ISSN 2601 – 5110

ISSN–L 2601 - 5110

EDITORIAL

CRIZA

Războiul din Ucraina este principalul vinovat al creșterii prețurilor. Alimentele, energia, combustibilii și-au dublat prețurile, în timp ce salariile și pensiile au rămas aceleași. Se constată o criză a puterii de cumpărare. Acest aspect l-am observat la mare, în timpul vacanței. Lume mai puțină pe plajă, pensiuni care afișau anunțuri despre camerele disponibile, puțini cumpărători prin magazine .

Noi, cei mai maturi, am trăit într-o criză cumplită în anii dinspre sfârșitul comunismului, când totul era raționalizat, nu aveam căldură, curentul electric era drămuț, programul TV de două ore era ideologizat. Am trăit orwellian, dar ne-am autodisciplinat, am fost solidari și ne-am călit caracterul. Ne mulțumeam cu puțin, cu ce aveam.

Dar era vremea când se stătea la coadă la librării, atunci când apăreau cărți noi. Se stătea la coadă la bilete la teatru, la cinematecă, la filarmonică. Despre oameni se spunea că sunt „citiți” sau „necitiți”. Se umpleau bisericile atunci când predicau marii duhovnici, părintele Galeriu, părintele Sofian, pe atunci încă în viață.

Numărul căsătoriilor și al nașterilor era mai mare decât numărul înmormântărilor. Femeile erau deosebit de elegante. Cele care tricotau, croșetau sau croiau obiecte de îmbrăcăminte descopereau că au imaginație și un simț artistic demn de cele mai vestite case de modă.

Se vorbește mult despre puterea interioară. Atunci se putea proba puterea interioară, pentru că trăirile erau intense, efortul era maxim.

Îmi amintesc de hărnicia bărbaților de la munte, cu mâinile crăpate, care-și construiau singuri acareturile și gardurile, coseau și strângeau fânul, creșteau multe animale și trăiau din agoniseala lor.

După 1990, s-au făcut împrăștiări haotice, ceea ce a generat lipsa de succesiune. Și chiar dacă ar exista o lege a succesiunii, tinerii, cu mici excepții, nu mai vor să muncească pământul, să crească animale. Unii sunt plecați în străinătate, unii sunt prea bătrâni și nu mai pot face față muncii grele. Vin străini și cumpără terenuri și case, își fac propriile ferme și sunt mulțumiți de România care își înstrăinează pământul.

Unii din cei rămași se complac într-o letargie de neînțeles. Se plâng de lipsuri și de sărăcie. Din 1990 încoace trăim într-o continuă criză. Criza lenei, a lipsei de credință, a cinstei, a curajului, a identității. Sunt pe cale de dispariție respectul, solidaritatea, iubirea, sentimentele pozitive. Nu prețuim că suntem contemporani cu monștri sacri, pentru că trecem printr-o criză a valorilor, când toți mediocrii sunt vedete. La posturile importante apar reprezentanți total nepregătiți, care marginalizează sau elimină totul. Televiziunile oferă programe imbecilizante. Școala și biserica sunt atacate. Turismul este ca un copil al străzii. S-a pierdut firescul tuturor

lucrurilor cu adevărat importante. Lumea cumpără în neștire, aruncă în neștire într-o furie care vrea să umple golul tot mai mare din sufletele lor. Nu suntem departe de a fi butaforie în spectacolul lumii.

Putem traversa criza gășind resurse salvatoare. Încercând să ne întoarcem la vechile noastre obiceiuri. Adică să regășim bucuria de a munci pentru a avea ce ne trebuie și a mânca sănătos din gospodăria proprie. Să redescoperim bucuria muncii fizice, a lucrului bine făcut, a îndeletnicirilor manuale. Și poate reușim să avem mai puțini analfabeți pe cap de locuitor. Că și la acest capitol suntem în criză. Cum oare? Citind, învățând. Ion Heliade Rădulescu spunea că „Fără școală să nu aștepte nimeni nici părinți buni, nici fii buni și prin urmare nici stat bine organizat și bine cârmuit și păstorit”.

Soluții anticriză s-ar găsi. Dar vrem să le punem în aplicare sau vrem doar să ne plângem?

Bibliotecar, Iolanda Lupescu

ZIUA LIMBII ROMÂNE

Limba noastră

Limba noastră, un poem
 Ce-l rostim de atâtea ori
 Cu mândrie și onoare
 Pentru al nostru popor.
 Limba noastră românească
 Moștenită din străbuni,
 Mândrește- te, române cu ea,
 Face parte din patria ta
 Și oriunde ai pleca
 Nu uita de limba ta.

Cristina Popescu, clasa a XI-a C

Ziua Limbii Române se sărbătorește la data de 31 august, odată cu Limba Noastră, o sărbătoare similară celebrată în Republica Moldova din 1990. În 2011 Ziua Limbii Române s-a sărbătorit pentru prima oară în Munții Bucegi, lângă Babele, unde au participat Corneliu Leu și Ligya Diaconescu. Limba română, cu toată diversitatea, bogăția și forța sa expresivă, n-a așteptat însă o anume zi pentru a fi sărbătorită, marii gânditori, scriitori și poeți au celebrat-o prin toate scrierile lor sau au cântat-o în ode, iar înțelepciunea populară s-a exprimat despre limba noastră strămoșească cu haz și har în proverbe și zicători. Limba română este, între limbile romanice, a cincea după numărul de vorbitori, în urma spaniolei, portughezei, francezei și italienei, fiind vorbită în toată lumea de 28 de milioane de persoane, dintre care 24 de milioane o au ca limbă maternă.

Consider că Ziua Limbii Române este un eveniment important în care ne putem arăta iubirea față de limba pentru care strămoșii noștri s-au luptat și au vărsat sânge pentru ca noi să o vorbim, așadar această zi nu este doar despre limba în sine, ci și despre cei care au creat-o și păstrat-o cu riscul vieții.

Teodora Popescu, clasa a XI-a C

„Limba noastră-i o comoară”, e limba pe care cântecele o ridică în slăvi, e limba în care pruncii gânguresc, tinerii râd și un popor plânge. Tot în aceeași limbă poezii dau frâu izvorului de versuri.

„Românul s-a născut poet” spunea Mihai Eminescu și doar pe limba asta poți plânge, râde și cânta.

Limba română e ciripit de păsărele, e glasul gingaș al unei turturici, de aceea merită celebrată, dar nu într-o singură zi, ci tot timpul, respectând normele literare, conștienți că suntem români.

Lingvista Valeria Guțu Romalo scrie: „Înțelegă astfel, limba seamănă foarte bine cu un joc de cărți, de table, de șah (...) În orice joc, mai simplu sau mai complicat, joacă corect cel care respectă regulile jocului. Face greșeli, cel care încalcă-din necunoaștere sau cu voință-aceste reguli. Dar face greșeli și cel care nu își dă seama de toate posibilitățile implicate de aplicarea unei reguli (...) și care ca urmare nu alege „soluția”, „calea”, „mișcarea”, „combinația” cea mai eficace la un moment dat”.

Ziua de 31 august, ne amintește-dacă am uitat-că suntem români, că avem cea mai funcțională limbă, cea mai melodioasă și că strămoșii noștri și-au vărsat sângele pentru a o putea vorbi noi astăzi.

Ruben Carază, clasa XI-a C

Înainte de venirea toamnei, anotimpul nostalgiilor, culorilor și a vocilor lirice, cum îmi place să afirm, vara nu poate să se termine fără să-și facă marcată plecarea. În ultima zi de gustar, mai exact data de 31 august, se amintește de o sărbătoare sfântă a poporului român, Ziua limbii române.

Dar înainte de a vedea ce simbolizează și promovează această zi, propun să ne amintim de origini. Apelăm la teoria romanității românilor care afirmă că poporul nostru și limba română s-au format în secolul al II-lea și al VIII-lea, prin dublă sinteză (daci+romani, geto-daci+migratori) în spațiul carpato-danubiano-pontic. Limba română este o limbă indo-europeană care a evoluat din latină, astfel 65% din vocabularul actual aparține acesteia.

Românul, ca cetățean, are cu ce să se mândrească. Ar trebui să poarte în piept tricolorul, prin vene să-i curgă sângele strămoșilor, să simtă sub picior truda celor care au luptat pentru glie,

iar pe buze să-i fie scrisă limba română, grai sfânt, dar e atât de greu să auzi ca aceasta nu mai este vorbită nici măcar de copilul ei, de român. Acum, tindem spre limbi internaționale și se uită de limba maternă, se uită de dialect, de accent, de regionalisme, de arhaisme. Toate aceste elemente fac limba română mai frumoasă, mai unică, mai rară. Acum, prin minte, îmi răsună afirmații ale unor oameni, pe care pot să-i numesc români, care și-au scris operele în grai român și au devenit adevărate capodopere, spre exemplu: „A vorbi despre limba română este ca o duminică. Limba română este patria mea. De aceea, pentru mine, muntele munte se numește, de aceea, pentru mine, iarba iarbă se spune, de aceea, pentru mine, izvorul izvorăște, de aceea, pentru mine, viața se trăiește”, afirma Nichita Stănescu, „Trăiască frumoasa și cumintea limbă română! Fie în veci păstrată cu sfințenie această scumpă Carte-de-boierie a unui neam călit la focul atâtor încercări de pierzanie”, o urare de -a lui Ion Luca Caragiale, „Limba română la sine acasă e o împărăție bogată, căreia multe popoare i-au plătit banii în aur. A o dezbrăca de averile pe care ea le-a adunat în mai bine de 1000 de ani, înseamnă a o face împărăteasă...” susținea Mihai Eminescu.

Astfel, ziua de 31 august, la final de vară, aduce în atenția românului Ziua limbii române și îl încurajează să o vorbească și să nu o înlocuiască, să-și aducă aminte de origini.

Diana Cotrigășanu – clasa a XI C

ESEU

DESPRE CONTROLUL PĂRINȚILOR

Foarte mulți părinți își controlează excesiv copiii din cauza fricii că aceștia nu se vor descurca în viață. Mai târziu, la maturitate, acești copiii devin oameni inadaptați, oameni care vor aștepta să primească de la societate totul de-a gata, chiar și modalitățile prin care să-și rezolve problemele.

Consider că grija excesivă a părinților nu duce la nimic bun, copiii acestora fiind opriți de la unele lucruri, ajung ca în viață să facă tot ce nu au avut voie și ajung să aibă unele vicii cum ar fi fumatul, consumul de alcool și substanțe interzise. De cele mai multe ori, aspirațiile părinților nu sunt îndeplinite, pentru că sunt ambiții irealizabile, de perfecțiune, copilul neavând abilitățile necesare de a fi cel mai bun în ceea ce face și, de aici, începând, un șir întreg de frustrări, reproșuri și critici.

Acești părinți doresc ca odraslele lor să fie ceea ce ei nu au fost și să nu facă greșelile pe care aceștia le-au făcut. Cu toate acestea le putem înțelege comportamentul, acesta provenind cel mai probabil din unele traume din trecut.

Teodora Petrescu, clasa a XI-a C

NEVOIA DE A SCRIE

Nici nu știu ce reprezintă nevoia de a scrie, care i-ar putea fi definiția. Pentru mine este un gând, care se transformă într-o dorință arzătoare de a așterne cuvinte pe foaie, nu cu pixul, nu cu creionul, ci cu stiloul, creația lui Petrarca Poenaru.

Seara, când îmi ascult liniștea, fac rezumatul stărilor, sentimentelor trăite în ziua care tocmai s-a încheiat iar magnetismul față de birou, unde se află un pahar cu instrumente de scris, dintre care cel mai sfânt e stiloul, alăturat de multe foi, albe, pure, neatinsse, se activează și mă atrage să-mi scriu ofurile, bucuriile, dorințele, dar nu îmi este așa ușor de fiecare dată, un sentiment îmi stă în cale, frica, una nejustificată, nu am curajul de a fi sinceră cu mine. Acesta este impedimentul pentru care nu dețin un jurnal, iar când aud acest cuvânt îmi vin în minte nume sonore, autori ale unor jurnale, Mircea Eliade, Titu Maiorescu, Marin Preda, dar nevoia de a scrie nu rămâne suspendată, îmi notez citate care mi-au plăcut din lecturile proaspete, spre exemplu, - „... omul fericit este omul care îl poartă pe Dumnezeu în sine”, din „Alchimistul” de Paulo Coelho „Am iubit o fată (...) al cărei suflet vibra ca o vioară sub arcușul unui Enescu”, din „Enigma Otiliei” de George Călinescu, „Patruzeci de ani! Vârsta amintirilor și a recapitulărilor” din „Adela” de Garabet Ibrăileanu și multe altele. Mai am și pasiunea de a scrie poezie și o fac cu trup și cu suflet, mă dedic pentru o creație prozodică și cea mai mare bucurie este produsul finit, care ce să vezi, tot pe hârtie îl aștern.

Nevoia de a scrie mă înconjoară mereu, e veșnic lângă mine și în același timp mă încurajează să promovez scrisul de mână, care este arta fiecăruia. Ce este mai frumos, când vezi o înlănțuită de propoziții care la sfârșit reprezintă un text, numit povestire, eseu, articol și lista continuă.

Diana Cotrigășanu – clasa a XI-a C

ȘTERGEM PRAFUL DE PE STELE ZÂMBIND MAI MULT...

Odată cu venirea verii simt că încep o viață nouă. Vara este anotimpul prea iubit de toți copiii, este ca a doua noastră casă. După atâta școală și teme ne-au lipsit taberele, căldura, valurile jucăușe ale mării, drumețiile în pădure, excursiile cu cortul, focurile de tabără și joaca pe afară până târziu. Cele mai frumoase amintiri mi le-am făcut la școala de vară. Și nu, nu este genul acela de școală de vară în care petreci timpul învățând așa cum vedem la televizor. Este genul de școală în care faci o mulțime de activități, îți faci prieteni noi, te distrezi tot timpul, înveți foarte multe lucruri prin jocuri, râzi cu lacrimi și îți dă o stare de bine. Școala de vară este școala în care înveți să râzi, să fii vesel, să glumești și să te distrezi, abia atunci simți că trăiești cu adevărat.

Le mulțumesc doamnelor profesoare și părinților. Noi, copiii, eram atât de obișnuiți să vă vedem zâmbind, încât nu am reușit să vă vedem ochii oboșiți... Sunteți un model de inspirație pentru viață! Vă mulțumim pentru bucuria pe care ne-ați adus-o nouă în fiecare zi de activități!!!

Teodora Ungureanu, clasa aV-a A

CUM SĂ NU IUBEȘTI MAREA?

Marea a fost dintotdeauna o perlă a Pământului, de mii de ani de când Dumnezeu a creat-o, aceasta mereu a stârnit admirație și curiozitate. Cu siguranță fiecare dintre noi iubește această creație spectaculoasă, simplă și totodată atât de complexă. Marea este viață și face parte din viața noastră, trebuie doar să ne facem timp să o privim, deoarece frumusețea lucrurilor există în sufletul celui care le admiră.

Pentru mine marea este liniște, nu pare adevărat deoarece de obicei în sezonul estival litoralul fierbe, este multă zarvă și nu pare deloc un loc liniștit, dar să încerci să te întâlnești cu marea seara sau dimineața, doar tu cu ea. Ce emoție!

Ea te învață să trăiești simplu, să te bucuri de fiecare moment și să prețuiești tot ce ai. Totodată valurile ei îți pot liniști toate furtunile, pentru o clipă te oprești din toate ale tale și meditezi, pur și simplu îți limpezește mintea și ai timp să te gândești, ceea ce oamenii în ziua de azi nu mai au timp să facă, alergând tot după materialism și uitând să iubească, să se prețuiască unii pe alții și de asemenea uitând care este scopul lor, aici. Trăiesc în

grabă fără să se bucure de ceea ce îi înconjoară.

Am început să iubesc marea în momentul în care i-am văzut adevărata frumusețe, plimbându-mă serile târzii pe nisipul umed ascultând valurile călduțe care veneau și se spulberau ușor sau dimineața când ieșeam la răsărit și priveam zborul

pescărușilor, ascultându-le cântecul.

Am început să iubesc marea și în momentul în care am început să o fotografiez, este vie și plină de mii de stări, am prins-o calmă, atât de liniștită, parcă dormea, dar și furioasă, cu valuri mari care se izbeau violent de țărm...atunci îmi plăcea cel mai mult să scriu pe nisip, iar spuma ca laptele să acopere și să ștergă tot. Îmi place liniștea pe care mi-o oferă, un

proverb italian, tare frumos o descrie: „Chiar și marea, în nemărginirea ei, ajunge să se liniștească”. Să se liniștească și să te liniștească.

Iubesc briza mării care adie lin, este ca o mângâiere pe obraz. O iubesc cu tot ce are și oferă prin frumusețea ei. Iubesc întinderea ei nemărginită.

Fumoasă este marea pentru Dumnezeu și pentru oameni, ea ne ajută cu nevoile vieții, ne apropie de cer, ar trebui să ne unească pe toți așa cum face legătura între pământurile îndepărtate, ne face să visăm, ne liniștește. Trebuie să fim mai atenți cu timpul nostru și cum dorim să îl petrecem pentru că fiecare clipă contează, asta mă învață și marea, un moment îl poți transforma în bucurie veșnică sau în tristețe, depinde ce alegi.

Iubiți marea pentru că lângă ea vă puteți regăsi și, de asemenea, învățați să trăiți liberi, este o bijuterie care trebuie privită cu inima din adâncul sufletului!

Georgiana Hopic, clasa a X-a A

PUȚINĂ GRAMATICĂ

SCURTĂ LISTĂ DE PLEONASME

- zboruri aeriene
- perioadă de timp
- averse de ploaie
- poartă de acces
- luni de zile
- lihnit de foame
- vizibil cu ochiul liber

Bibliotecar, Despina Gheorghiu

RESTITUIRI

ACTIVITĂȚI DE ALTĂDATĂ: EXPEDIȚIILE „INDAGATORES” (II)

Prof. pentru învățământ primar, Gladiola Bondar

Expediția *Indagatores* a poposit în Țara Maramureșului în anul 1976, obiectivul principal fiind: „Pe urmele lui Dragoș și Bogdan”.

Deosebite sunt coperțile *Jurnalului*, la fel ca și a celorlalte jurnale, realizate de către elevii participanți la expediție, unul dintre autori fiind căpitanul Bortă Gheorghe (în 1975, 1976, 1977), care a realizat cu multă măiestrie modelul prin tehnica traforajului pe placaj din lemn. De asemenea, însemnările sunt încadrate în chenare cu model specific zonei Maramureșului, fiecărui membru a echipajului fiindu-i evidențiate punctele forte, iar umorul este prezent în epigramele originale dedicate acestora.

Căpitanul, Bortă Gheorghe: „*Este cel mai serios elev din grupul nostru, de aceea l-am ales căpitan. Se poartă sever chiar și atunci când glumește. Îl interesează tot ce vede, cercetează, desenează, antrenându-i și pe ceilalți. Câteodată, totuși, profită de funcția lui, așa că i-am dedicat următoarea epigramă:*

*Căpitanul dă comanda,
Execută-ntreg plutonul,
Însă el, fiind mai lenș
Face atâta doar: dă tonul.”* (fragment din *Jurnal*)

Prezentarea
căpitanului

Echipajul a fost format din zece elevi din clasele V-VIII, doi elevi cu experiență (participanți și în 1975) - Bortă Gheorghe (căpitan) și Cobuz Geta (geolog), restul elevilor fiind pentru prima dată într-o expediție: Olaru Cristina (secund), Boca Dorina (cronicar), Cotcorici Petronica (istoric), Mujdei Vasilica (biolog), Floroiu Adrian (geograf), Ruscanu Ionel (meteorolog), Negură Dorel (etnograf), Niță Ovidiu (sanitar), organizatorul expediției, profesor Maria Lungu și însoțitor, profesor Petru Lungu.

Pregătirea expediției s-a realizat pe parcursul lunilor mai și iunie, s-a stabilit traseul (Bistrița Aurie – Prislop – Borșa – Moisei – Valea Izei – Sighetul Marmăției – Valea Vișeuului – Salva – Vatra Dornei - Borca), responsabilitățile elevilor, s-a realizat inventarul materialelor existente (corturi, saci de dormit), lista cu materialele necesare, s-a împărțit pe zile traseul (timp de două

Coperțile *Jurnalului*, 1976

Plecarea spre Broșteni de la Șc. Borca

săptămâni) și s-a început documentarea despre principalele localități din zona aleasă pentru cercetare cu sprijinul domnului profesor de istorie, Afloarei Mircea.

Sâmbătă, 7 august 1976, elevii au pornit la drum, după ce și-au luat rămas bun de la părinți, spre Broșteni, în lada unei mașini, însoțiți și de domnul profesor Mircea Afloarei și domnul director adjunct, Ilie Niță, profesor de istorie. Aici, au făcut o vizită la bisericuța unde a învățat Nică a lui Ștefan a Petrei și au descoperit că școala condusă de N. Nanu nu mai exista.

Din Broșteni au pornit doar cu doamna profesor Maria Lungu și domnul profesor Petru Lungu spre Borșa. Pe parcursul drumului, expediționarii au observat și admirat „Toancele” (stânci în albia îngustă a Bistriței și cu un curs rapid al apei) de la Barnar, gurile galeriilor de mină de la Leșu-Ursului tăiate în versantul Văii Bistriței, cabana Zugreni, Cheile Bistriței, orașul Vatra-Dornei, frumoasele case din satele Iacobeni și Ciocănești, pasul Prislop (unde șoseaua nu mai era asfaltată), crestele Munților Rodnei și Borșa. În Borșa au găsit cazare într-o încăpere a clubului de la internatul Grupului Școlar Minier și au participat la o seară de dans, fiind invitați de către elevii taberei din Vaslui, aceștia fiind cazați în internatul școlii.

Echipajele din Borca și Vaslui au pornit împreună, a doua zi, să viziteze una din minele din zona Baia Borșa și l-au avut drept ghid pe domnul inginer Bondar Dumitru din ... Borca. Au văzut doar una dintre flotații, deoarece aveau nevoie de aprobări pentru a intra în mină și aici au observat modul în care minereul este descărcat și concasat (sfărâmat) și întregul proces tehnologic până la obținerea minereului de cupru sau plumb.

La flotația de minereu din
Baia Borșa

Luni, 9 august 1976, inginerul Bondar Dumitru i-a luat pe expediționari cu un camion și i-a dus să viziteze o mină pentru că a obținut aprobarea – mina Burloaia, renumită pentru minereurile din care se extrag cuprul, plumbul și zincul. Copiii au fost înzestrați cu lămpi de carbid și au avut drept ghid pe artificierul Avășanei Ion, care le-a explicat întregul proces de producție.

Tabăra de la Moisei

În Borșa elevii au mai vizitat o biserică din lemn foarte veche, admirând poarta sculptată în lemn, picturile vechi, șervetele cu motive populare maramureșene.

Corturile au fost întinse în ziua următoare în satul Moisei, pe malul Vișeului, apoi elevii au vizitat Monumentul de la Moisei – 12 coloane cu chipuri de oameni sculptate de Vida Gheza și închinat celor 29 de patrioți români uciși de trupele hortyste aflate în

retragere în 1944.

Ziua de miercuri, 11 august, a fost dedicată vizitării satului Moisei, s-a fotografiat casa de unde s-a tras asupra celor 29 de români și s-au ascultat mărturiile sătenilor, apoi tabăra a fost

mutată pe terenul de sport din satul Bogdan-Vodă, aproape de apa Izei, unde copiii au ajuns pe jos (o parte din drum), apoi cu un autobuz.

Joi, au vizitat biserica Voievodului Bogdan din centrul comunei, comună ce se numea altădată Cuhea și au realizat fotografiile cu activitățile oamenilor: punerea cânepii la topit în apa

Monumentul de la Moisei,
Gheorghe Bortă, căpitan

Izei, spălatul rufelor, înotul, dar și frumusețea porților sculptate în lemn.

Vizitarea celei mai vechi biserici de lemn din Ieud s-a realizat vineri, 13 august. Cu acest prilej, expediționarii au admirat dealurile cu fânețe, casele vechi, porțile sculptate în lemn, ștergarele și costumele populare întinse la uscat, iar Vasilica s-a îmbrăcat cu unul împrumutat de la un sătean. Apoi au mers la întreprinderea meșteșugărească de covoare persane din Bogdan-Vodă, „Maramureșana”, unde au

observat procesul de creare și țesere a unui covor persan, dar și la secția de împletit coșuri din nuiele a fabricii.

Sâmbătă, elevii au fost martori la o procesiune cu sătenii frumos îmbrăcați de sărbătoare în costume populare, au strâns corturile și au trimis bagajele cu domnul profesor Petru Lungu și Adrian Floroiu spre Rozavlea cu autobuzul, iar ei au pornit-o pe jos. Ajunși în localitate, surpriza a fost mare: au venit părinții lui Adrian Floroiu, sora sa, Mihaela, fratele său, Vasile și mama Cristinei Olaru, încărcăți cu mâncare gătită: sarmale, salată de vinete, friptură, prăjituri, fructe.

Vasilica prezintă un costum
popular din Ieud

După plecarea musafirilor, membrii expediției au plecat să viziteze localitatea, lăsând bagajele la școală. Au aflat că numele ei vine de la Roza, Rozalinda – o uriașă care a trăit prin

Vizitatorii ajută expediționarii la
căratul bagajelor – în stînga, înv.
Elena Olaru și înv. Emilia Floroiu

aceste locuri și care s-a îndrăgostit de un cioban localnic, ea devenind muritoare. Apoi au observat clădirile din centrul localității, biserica, au admirat crucea frumos sculptată de Stan Ion Pătraș, autorul cimitirului de la Săpânța, casele vechi care aveau agățate în cuie pe pereți oale și ștergare.

Spre Sighetul Marmației au pornit-o luni, 16 august, mai întâi pe jos, apoi cu un autobuz și au ajuns la internatul Liceului Pedagogic unde au fost cazați. Elevii au pornit în recunoaștere prin oraș și și-ar fi dorit să vadă filmul „Pintea” cu Florin Piersic dar nu au mai găsit bilete, se vânduseră toate pentru următoarele trei zile. Au

vizitat biserica romano-catolică, biblioteca, au aflat lucruri interesante de la un profesor-maistru despre fabricile de textile și confecții, despre oamenii de etnie rusă și maghiară (care puteau trece granița oricând la rudele lor).

La Săpânța au ajuns marți, 17 august. În *Jurnalul expediției* este descris amănunțit drumul parcurs, aspectul caselor, istoricul Cimitirului din Săpânța, au fost făcute multe fotografii, s-au notat epitafuri de pe cruci pentru *Jurnal*, au vizitat casa meșterului popular Ion Pătraș, au stat de vorbă cu fiica acestuia și ar fi dorit să-l întâlnească și pe meșter, dar meșterul nu era acasă.

Pe o vreme mohorâtă, expediționarii au pornit cu trenul din Sighetul Marmației spre Vișeu de Jos unde au poposit la școala din localitate. Au vizitat Vișeu de Jos, dar și Vișeu de Sus - un orașel aflat la 6 km distanță, iar a doua zi au luat trenul spre Vatra Dornei. La Salva au trebuit să schimbe trenul, așa că au admirat pe peron costumele populare ale nășăudencelor. Ajunși la Vatra Dornei, au rămas să înnopteze la Școala nr. 3 din oraș.

A doua zi, vineri, 20 august, au ajuns acasă la Borca.

Jurnalul expediției se încheie cu Rapoartele amănunțite ale membrilor expediției, rapoarte ce cuprind numeroase date științifice, istorice, geografice, de etnografie și folclor, fotografii, texte culese, desene și impresii.

La fiecare oprire a expediționarilor într-o localitate, se mergea la Sfatul Popular (Primăria, astăzi) unde se punea o ștampilă pe „Oglinda expediției”. Dacă vremea era nefavorabilă sau nu se găsea un loc potrivit pentru desfacerea corturilor, se apela la școli – unde li se putea oferi o sală de clasă în care își așezau sacii de dormit sau la internatele grupurilor școlare sau a liceelor.

În *Jurnalul expediției* sunt descrise cu mult umor și situații mai puțin plăcute, spre exemplu: Adrian Floroiu a dat puternic cu capul în partea de sus a unei punți când a vrut să o traverseze sau durerile de picioare, oboseala, mâncarea negătită suficient, pierderea autobuzului etc.

Coperțile Jurnalului, 1977

Obiectivul expediției din anul 1977, anul Centenarului Independenței, a fost: „*Vechi și nou în Dobrogea-Vizitarea și cercetarea unor obiective istorice și economice din această parte a țării*”, iar echipajul a fost format din Bortă Gheorghe (căpitan), Boca Dorina (secund), Marin Cristina (cronicar), Moroșanu Doina (istoric), Mujdei Vasilica (biolog), Chiper Maria (geograf-fizician), Constantin Elena (geograf economist), Floroiu Adrian (fotoreporter), Mărcuțeanu Ovidius (desenator), Ruscanu Ionel (meteorolog), Olaru Mircea (sanitar), Fedeleș Sorin (ajutor de sanitar), Crețu Iosif (etnograf-folclorist), Ruscanu Vasile (bucătar-șef), Teodorescu Mihai (ajutor de bucătar). Fiecare participant este prezentat printr-un desen reprezentativ și

Traseul și sigla

fotografie.

Traseul expediției: Borca spre prima bază – Mangalia (vizitarea Mangaliei de Nord și de Sud, trecerea graniței în Republica Populară Bulgaria spre Varna); a doua bază-Constanța (Eforie, Agigea, Techirghiol, Mamaia, Năvodari, Constanța), a treia bază-Tulcea, apoi întoarcerea acasă.

Membrii expediției au avut mai multe ședințe de pregătire: stabilirea traseului, materiale necesare, listă de produse pentru pregătirea mesei, mijloacele de transport, întinderea corturilor, documentare asupra localităților sau obiectivelor ce urmau să fie vizitate și cercetate (cu sprijinul profesorilor din școală), împărțirea funcțiilor membrilor echipajului. Au fost confecționate pălărioare pentru fete și șepcuțe pentru băieți de către profesor–maistru, Mucenicu

Prezentarea expediționarilor
Boca Dorina și Marin Cristina

Maria, pe care fetele au brodat floricele sau ceea ce și-au dorit băieții (Adrian-păstrăv, Gigi-cârmă, Vasilică-mașină, Sorin-iolă, Ovidiu-paletă și minge de tenis, Mihai-rachetă, Micu-mașină, Văscu-crenguță de brad, Ionel-carte). Adrian Floroiu a meșterit în atelierul tatălui său 15 ecusoane pe lemn, pirogravate, colorate și lăcuite.

Finanțarea s-a făcut atât cu sprijinul părinților (bani de buzunar), dar și prin munca elevilor: valorificarea colectării borcanelor, sticlelor, plantelor medicinale și a fierului vechi; au fost susținute trei

spectacole (cu vânzare de bilete) în comunele Farcașa și Broșteni (muzică folk, ușoară, populară, scenete), s-a mers la curățarea izlazurilor de pe Sabasa.

Perioada expediției: 6 august – 21 august, 1977.

Plecarea s-a realizat sâmbătă, 6 august cu un autocar din curtea școlii, autocar care ducea copiii din tabăra Borca la Piatra Neamț. Astfel, expediționarii au ajuns în gara de la Bicaș și de aici, cu trenul, au pornit spre Mangalia-locul primei baze a expediției (duminică, 7 august).

Domnul profesor Lungu Petru îi aștepta pe copii în Mangalia. Venise mai înainte pentru a organiza excursia de o zi în Bulgaria. Expediționarii au aflat că nu mai sunt locuri în campingul din Mangalia și că nu se vor mai organiza serbări marinărești de Ziua Marinei, așa că au pornit spre stațiunea Saturn, unde și-au întins corturile în campingul de acolo:

„La intrare portarul ne-a întrebat:

-Polski? Polski?

-Da, s-a grăbit Micu să răspundă, iar noi ne-am amuzat și de întrebare și de răspuns.

[...] În lungul aleii pe care mergeam erau taberele tinerilor din Cehoslovacia, Polonia, Germania și România. [...] Eram bine încadrați de gard și un șir de plopi. [...] Spălatul

Înainte de plecare, în curtea școlii
Dna prof. Maria Lungu (centru), dl. Grigore
Marin –administratorul liceului (dreapta)

legumelor a durat mult pentru că fetele care s-au dus la spălător n-au mai nimerit drumul spre corturi.

Am instalat corturile, Adrian și Ionel au hotărât să atârne și emblema expediției. Deci, s-au cățărat în acest scop în doi plopi, au întins o sfoară de care au agățat emblema, pe care vântul o învârtea ca pe un titirez.

Cu toată oboseala voiam să facem plajă și-apoi să ne odihnim. Ne-am echipat pentru baie, am umflat saltelele și cu ele pe cap, mai sprinteni ca niciodată, ne-am îndreptat spre plaja stațiunii Saturn. [...] Cei ce vedeau pentru prima oară Marea nu-și mai aflau locul, făceau o larmăăă! Am învățat să ne ridicăm deasupra valurilor care ne aruncau în gură apă sărată. Am folosit din plin și labele subacvatice.” (fragment din Jurnalul expediției)

Cu marinarii sovietici

Luni, 8 august, elevii au vizitat Mangalia și Constanța. În Constanța au mers să vadă cele două nave sovietice expuse vizitatorilor cu ocazia împlinirii a 60 de ani de la revoluția socialistă din octombrie – „Crimeea Roșie” (Красный Крым) și „Viteazul” (Храбрый), nave de război, „distrugătoare dotate cu armament perfecționat: rachete, instalații electronice și de radio și care putea atinge o viteză de 42 de noduri.” Unii marinari sovietici știau limba română, au oferit explicații și pliante copiilor, chiar și un autograf. Înainte de a părăsi nava, elevii au trecut printr-o zonă cu dezinfectant.

Ziua s-a încheiat cu un interviu luat pilotului de nave Olărescu Sorin, care a fost în tabără la Borca cu fiica sa, Anca. După ce s-au întors în campingul din Saturn, căpitanul expediției a propus înființarea unei „gazete de ... copac”, adică să se afișeze pe trunchiul celui mai apropiat plop programul zilei, impresii, caricaturi.

Grupul de expediționari se trezeau zilnic dimineața devreme (bucătarul și ajutorul său chiar și la ora 5) și își începeau activitatea cu un program de exerciții de înviorare. La „gazeta de copac” deja au început să

Mijloc de transport
comod pe litoral

Grădina mica a Castelului Balcik

apară laudele la adresa bucătarului și a ajutorului de bucătar, dar și programul zilei de marți, 9 august: vizită la herghelia de cai din Mangalia, masa în stațiunea Venus, plajă și înot, vizitarea Muzeului de arheologie din Mangalia.

După vizitarea obiectivelor propuse (fără herghelie, distanța fiind mare), spre seară, expediționarii au urmărit un spectacol în aer liber pe treptele Casei de cultură, spectacol de muzică folk oferit de tineri americani, „Ambasadori ai prieteniei”.

Miercuri, 10 august, grupul de expediționari au luat autocarul din Saturn și au trecut în Republica Populară Bulgară, prezentând la vamă certificatele de naștere sau buletinul, iar un vameș le-a ștampilat formularele pentru schimbarea banilor (leva și stotinki). Pe teritoriul bulgăresc, autocarul a trecut prin zona cu dezinfectant, iar la vama bulgărească li s-au schimbat banii.

Ghidul a explicat întregul traseu, iar copiii au vizitat castelul Balcik (o reședință a Reginei Maria a României), grădina, colecția cu peste 300 de cactuși, stațiunile Albena, Nisipurile de Aur și orașul Varna. Seara s-au întors la corturile din Saturn.

În capitolul *Jurnalului*, „*Urmașii lui El-Zorab*”, este descrisă vizita la herghelia din Mangalia (joi, 11 august), înființată în 1928. Elevii au aflat că aici se nasc câte 80 de mânji numai rasă arabă, dintre care ajung la maturitate 70, se exportă o parte dintre ei, alții sunt antrenați pentru concursuri. Au vizitat menajeria și au stat de vorbă cu medicul veterinar. Tot în această zi, ei au mers în stațiunile Olimp, Aurora, Neptun și Venus și au exersat prinderea crabilor din mare. Spre seară, și-au strâns corturile și au plecat la Constanța unde și-au făcut tabăra în curtea Liceului nr. 3, pentru două nopți, apoi au găsit cazare în internatul liceului.

În Constanța copiii au organizat un concurs de construire a castelelor din nisip, au vizitat Acvariul, Moscheea și Muzeul de arheologie, dar și expoziția de artă populară organizată cu prilejul „*Sesiunii de comunicări științifice de etnografie și folclor a pionerilor și școlărilor*”, expoziție în care s-a regăsit și o bundiță lucrată la Borca, elevii de la școala noastră participând cu lucrări la această sesiune de comunicări.

În ziua următoare, expediționarii au vizitat Techirghiol, Agigea și Eforie. Domnul doctor cercetător Carol Nagy a vorbit copiilor la „Institutul de cercetare marină” despre Ion Borcea, întemeietorul institutului, apoi au mers în rezervația de dune unde i-a impresionat mulțimea speciilor de plante.

În Techirghiol echipajul s-a întâlnit cu Dumitru (Didi) Alămîe, vărul lui Vasiliță, care era student la A.S.E. în București și care i-a însoțit pe copii prin stațiune și la lac ca să înoate.

La întoarcerea în Constanța expediționarii au avut o mare surpriză: părinții lui Adrian Floroiu și sora sa, Mihaela și părinții Cristinei Marin au venit în vizită și cu vești de acasă. De altfel, și părinții lui Sorin erau la mare și le-au făcut o vizită, dar în altă zi.

La herghelia din Mangalia

Corabia *Speranța*

Marti, 16 august, împreună cu musafirii, au vizitat parcul orașului, „*Muzeul marinei române*”, bricul „*Mircea*”, au admirat corabia „*Speranța*” din filmul serial „*Toate pânzele sus*” și au tras la vâslele bărcilor închiriate.

Miercuri, după plecarea vizitatorilor, expediționarii au mers la Delfinariu, Planetariu, în Satul de vacanță din Mamaia și spre Capul Midia unde au fost

martori la o nuntă tătărească.

Tabăra și-a mutat locația la Tulcea, începând de joi, 18 august, în internatul Liceului Pedagogic. În zilele petrecute aici, copiii au observat Dunărea, vapoarele de pasageri sau de marfă, au vizitat portul turistic, monumentul din centrul orașului, „*Muzeul de științe ale naturii*” și au organizat o „*seară literară*” pentru a-și expune propriile creații de pe parcursul expediției, pentru completarea jurnalului și definitivarea unor desene și caricaturi.

Drumul spre casă nu a fost lipsit de peripeții. A început de sâmbătă, 20 august, cu vaporul de la Tulcea la Galați, apoi cu trenul până la Adjud (unde au dormit în sala de așteptare), de acolo au schimbat trenul, dar au coborât la Bacău deoarece se urcaseră greșit (în vagonul de Suceava), apoi spre Piatra-Neamț și Bicăz, fiind ajutați de militari la urcarea bagajelor pe fereastră în vagon.

În Bicăz șoferul a fost cât pe ce să nu-i ia cu autobuzul pentru că erau prea mulți, dar expediționarii s-au așezat câte 3 și 4 pe două scaune în spatele autobuzului după ce și-au pus rucsacii la bagaje.

Ajunși în Borca:

„La coborâre nu ne aștepta nimeni, pentru că părinții se așteptau să venim pe la ora amiezii, nu așa de dimineață. Unde plecarea fusese așa de măreață, întoarcerea s-a făcut în mare liniște, fără flori, fără gălăgie, fără urări de bun venit.” (fragment din Jurnal)

Jurnalul expediției este organizat pe capitole (*Invitație la drumeție, Lung, dar frumos e drumul până la marea cea mare!, Întoarceri în timp, dar și pași spre viitor!* etc.) și completat cu Rapoartele tuturor membrilor expediției, rapoarte amănunțite, fotografii, compuneri („*Răsărit de soare la munte*”, „*Apus de soare la mare*”-cronicar, Marin Cristina), interviurile luate de Adrian Floroiu lui Olărescu Sorin, pilot de nave și comandantului de navă de pescuit oceanic, Ștefănescu Toader.

Istoricul expediției, Moroșanu Doina, a scris despre „*Muzeul Callatis-Mangalia*”, „*Muzeul de arheologie*” din Constanța, iar biologul Mujdei Vasilica a prezentat familia sturionilor, pisica de

Prezentarea rezultatelor expediției – în curtea Corpului B al școlii

mare, stavridul și scrumbia albastră, anghila, calcanul, calul și acul de mare, dar și pești din Dunăre, numeroase plante, insecte din zonă și fotografii.

Geograful fizician, Constantin Elena, a scris despre formele de relief întâlnite, modul cum s-au format, a descris Lacul Techirghiol și geograful economist, Chiper Maria, vorbește despre economia zonei vizitate – activitățile oamenilor, portul Constanța, schimbul de mărfuri, pescuitul, navigația pe mare și pe Dunăre, perspectivele de dezvoltare a turismului și stațiunilor de la Marea Neagră.

La începutul anului școlar 1977-1978, echipajul *Indagatores* a prezentat tuturor elevilor din școală rezultatele muncii lor, organizând expoziții de fotografie, desene, povestind întreaga aventură de la malul mării.

(va urma)

BIBLIOGRAFIE:

Jurnalele expedițiilor Indagatores, 1976 și 1977 – *Manuscrise* aflate la Biblioteca Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca, jud. Neamț

INTERVIU

EUGENIA PETREA

- *Bună ziua! Ne puteți acorda puțin timp pentru câteva întrebări?*

E.P.-Bună ziua! Desigur, când e vorba despre muzică, îmi fac timp. Tocmai ce am trecut de primul examen important din viața mea, am avut un an mai dificil, cu mai multă pregătire pentru școală, dar tot nu am lăsat muzica. Și nici karatele...

- *Am înțeles că sunteți cântăreață de muzică populară, cântece bisericești și romanțe. Un lucru mai puțin întâlnit în ziua de azi. Ne puteți spune cum a început pasiunea dumneavoastră pentru muzică?*

E.P.- Cred că am cântat înainte să vorbesc. La noi în familie, în neam, se cântă. Bunicul cânta la vioară, ca și mama, fratele meu -Ștefan cântă la chitară, de la bunica am învățat romanțe. Dar pe o scenă am cântat acum vreo doi ani în urmă, mai mult ca să îmi depășesc timiditatea. Am plecat imediat acasă, n-am așteptat jurizarea. Abia peste două săptămâni am aflat că fusesem premiată pentru ambele cântece și apreciată de cântăreața Felicia Oblesniuc.

Iar cu privesnele a fost că noi mergem la biserică și maicile de la Petru-Vodă, la un Crăciun, după ce le-am cântat colinde, m-au chemat la strană. Și așa am prins drag de cântarea bisericească. În vara trecută am fost invitată la Paris de o asociație artistică-A-DOR. Am cântat în bisericile ortodoxe de acolo, în prezența Î.P.S Iosif, Mitropolitul Europei Occidentale și Meridionale, iar în vara aceasta iarăși m-au invitat, la alte biserici. Dar cânt din toate, foarte mult îmi place opereta, am și două premii...

- Pentru o performanță mai bună, ați făcut cursuri de canto?

E.P.- Am luat câteva lecții de canto clasic de la prietena mea, Anna Nitzsche, studentă la Conservator, dar mai multe ore de canto popular. Întâi am făcut naveta săptămânal la Târgu-Neamț, la Casa Culturii, fiind membră a grupului folcloric „Urmașii lui Ștefan-Vodă”. Acolo am făcut primele înregistrări, filmări, videoclipuri. Apoi am pus început aici, la Borca, grupului „Florile Stânișoarei”, cu doamna Marcela Bondar. La început eram doar cinci fete, apoi au venit tot mai mulți copii, ceea ce este foarte bine.

- Prin ce și cum anume promovați folclorul de astăzi?

E.P.- Cea mai mare bucurie am avut-o în 2 iulie 2022, la Ambasada României în Republica Franceză la Paris, când, am reprezentat Moldova într-un spectacol deosebit , „Sânziene-n horă românească”. Am participat și cu cântec popular moldovenesc, și cu cântec despre Ștefan cel Mare și Sfânt, și la parada costumelor populare, și cu minunatele produse gastronomice din Neamț. Pot să mă mândresc că am fost singurul solist copil de acolo. Iar a doua zi, în centrul Parisului, am avut un mic recital de cântece populare moldovenești de și-au rupt spectatorii papucii la dans...Trebuie să mulțumesc îndeosebi domnului primar Petrică Ruscanu și Consiliului Local pentru susținerea acordată. Mi-ar fi fost greu să onorez invitațiile, deși asociația franceză a asigurat transportul și cazarea, sunt multe cheltuieli...

- Din câte am auzit, aveți o colecție de costume populare autentice. De unde și cum ați ajuns să le dețineți?

E.P.- Îți dai seama că la vârsta mea nu am bani să cumpăr costume populare. Mama mea colecționează, a făcut și studii de etnologie ca să înțeleagă mai bine aceste costume. Cu ocazia achiziționării costumelor, am aflat și cântece, legende despre satul meu, Sabasa. Am promovat aceste cântece și costume la Favorit Tv, la Inedit Tv, la Vatra Tv. Chiar și la o conferință internațională am cântat un cântec despre zona noastră, pentru a ilustra anumite informații. Sunt bucuroasă să spun tuturor despre frumusețea acestor plaiuri, despre costumele vechi de un secol, despre cântecele duioase descoperite pe Valea Bistriței.

- Dacă ați avut ocazia, la ce concursuri ați participat și ce diplome ați câștigat?

E. P.-Am fost la multe concursuri naționale și transfrontaliere, de fiecare dată am venit cu premii. Am un raft de cupe și medalii și un teanc de diplome. Dar onoarea cea mai mare a fost să cânt spre cinstirea martirilor din închisorile comuniste-cântecele patriotice fiind astăzi date deoparte ca neimportante. Chiar înainte de începerea școlii voi participa la un festival de cântec și poezie patriotică, la Făgăraș. Iarăși sunt singura din Moldova...dar am nădejde că nu voi face de rușine nici Borca, nici Neamțul, nici Moldova.

- De unde și cum culegeți versurile și linia melodică? Vă este ușor să le procurați?

E.P.-Acum, pe internet sunt cântece, negative, multe șanse de a găsi ce cauți. Dar un cântec autentic este greu de găsit. În satul Sabasa am găsit, în zece ani, un colind de Florii, un colind păstoresc și un cântec-baladă, povestea cântecului fiind adevărată, iar costumele protagonistei fiind preferatul meu pe scenă. Am cântecele mele, cu versuri decente, compuse de mama mea, profesor Cristina Petrea, dar am și soliști preferați, din repertoriul acestora cântând de multe ori: Mina Pâslaru, Angelica Flutur, Luciana Spânu, Iustina Irimia.

Am fost invitată și la evenimente familiale, la anumite întâlniri sau alte manifestări artistice unde a fost nevoie să facem repede versuri pentru miri sau sărbătorit, dar a ieșit bine. E o mare bucurie să văd că oamenii se înveslesc sau dansează atunci când le cânt. E mai important decât un premiu luat nu știu cum sau popularitatea de pe rețelele de socializare obținută cu compromisuri. Astăzi mulți strigă, în loc să cânte, se folosesc unele cuvinte nepotrivite felului nostru românesc de a ne purta. Sunt cântărețe foarte mari-Doina Lavric sau Lorena Oltean, care păzesc cântecul popular, să nu fie stricat cu modernisme.

Nu mai am pagină de facebook, iar pe youtube sunt postările făcute de televiziuni sau asociații artistice de la festivaluri. Nu îmi fac singură reclamă, mai degrabă încerc să promovez cât pot de bine comuna noastră fără pereche de frumoasă.

Interviu realizat de Cristina Popescu și Diana Cotrigășanu, clasa a XI-a C

ANALIZĂ

Ultimul Președinte al Uniunii Sovietice

La finalul lunii august s-a stins din viață ultimul *Președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice, respectiv Ultimul Președinte al Uniunii Sovietice*, Mihail Gorbaciov. Surprinzător sau nu, august este și luna în care majoritatea fostelor republici sovietice și-au proclamat independența față de URSS, ducând la destrămarea acesteia. Opinia despre acțiunile lui Gorbaciov sunt împărțite: unii susțin că a avut intenții benefice pentru societatea URSS-ului, însă alții susțin că a fost vinovatul principal pentru destrămarea Cortinei de Fier.

Astfel, în următoarele rândurile ale acestei analize se va dori prezentarea fostului lider comunist din mai multe puncte de vedere, având ca bază conținutul rapoartelor desecretizate ale Agenției Centrale de Informații (CIA), dar și din sursele deschise.

Mihail Gorbaciov s-a născut în Stavropol, un oraș din sud-vestul Rusiei actuale, aflat în vecinătatea Munților Caucaz¹. A urmat cursurile la Universitatea de Stat din Moscova, obținând diploma în Drept. A urcat treptele Biroului Politic, ajungând în fruntea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (1985 – 1991)².

Un raport al CIA îl prezintă a fi „un lider care menținea contactul cu populația prin conversații informale pe diferite subiecte”³. Se plimba pe străzile orașelor, intra în fabricile sovietice și punea întrebări muncitorilor despre cum se desfășura munca și dacă aveau o viață bună. De altfel, aceste interacțiuni directe i-au crescut popularitatea, mai ales că erau prezentate și de propaganda sovietică.

Simțind „pulsul populației”, Gorbaciov a descoperit care erau problemele oamenilor pe care îi conduce și a militat pentru diverse politici sociale și politice, precum politica anti-alcool și cea anti-corupție. Implementarea a însemnat și folosirea unor mijloace machiavelice împotriva celor care nu erau de acord cu ele, crescând oprobiul membrilor de partid.

De asemenea, un alt raport al CIA precizează că imaginea lui Gorbaciov a crescut foarte mult prin utilizarea unei metode pe care și predecesorii săi au aplicat-o: discreditarea foștilor conducători în cadrul adunărilor oficiale⁴. În ceea ce privește politicile sale sociale și economice, același document susține că „în primele sale 100 de zile de conducere a fost cel mai agresiv lider sovietic”⁵.

A atacat ministerele și miniștrii pentru lipsa de inovație, lene și pentru managementul defectuos, susținând că le va desființa dacă nu vor aduce o schimbare. A acționat împotriva „celor vechi”, numind în funcție tineri integri și capabili să aducă schimbări. Aceste acțiuni au fost, de asemenea, un plus pentru imaginea sa, dar un mare minus în ceea ce privește durata menținerii la conducere.

Unic este și faptul că a pus-o în lumina reflectoarelor și pe soția sa, Raisa, care a apărut la televizor și în presă, primind acceptarea și îndrăgirea populației.

Pe lângă politicile sale pe plan intern, în plan extern s-a evidențiat prin apropierea relațiilor cu Occidentul. În perioada 1989 – 1990, a susținut guvernele alese democratic care le-au înlocuit pe cele comuniste⁶.

A utilizat principiile democratice din Occident și le-a aplicat pe plan intern: a eliminat monopolul partidului, a schimbat Constituția pentru a-și reduce puterea și pentru a oferi alegeri cu mai mulți candidați.

Se poate spune că Gorbaciov se caracterizează a fi în antiteză cu ceilalți oficiali sovietici aflați la conducere pentru că a avut intenția de a schimba mentalitatea societății Uniunii Sovietice și de a o salva de la colaps. Astfel, acesta s-a remarcat cu două politici foarte importante, *glasnost* și *perestroika*, diferite de politicile de izolare și de „închidere”, aplicate de predecesorii

¹ <https://www.britannica.com/place/Stavropol-kray-Russia> [accesat în data de 26.09.2022]

² <https://www.britannica.com/summary/Mikhail-Gorbachev> [accesat în data de 26.09.2022]

³ Document CIA <https://www.cia.gov/readingroom/docs/CIA-RDP87T00787R000400480001-0.pdf>

⁴ Document CIA https://www.cia.gov/readingroom/docs/DOC_0005332240.pdf

⁵ *Ibidem*

⁶ Document CIA <https://www.cia.gov/readingroom/docs/CIA-RDP87T00434R000300260017-9.pdf>

săi. Pe scurt, *perestroika* a avut ca scop eficientizarea economiei sovietice, iar prin *glasnost* se dorea deschiderea față de Occident, presă, literatură, televiziune și radio.

Ca rezultat, intenția de a deschide și de a restructura Uniunea Sovietică a condus la destrămarea acesteia. Treptat, republicile s-au desprins de Moscova proclamându-și independența, fie pe cale pașnică, fie pe cale violentă, iar Gorbaciov a fost premiat cu *Nobelul pentru Pace* pentru că a pus capăt indirect Uniunii Sovietice, dar și Războiului Rece.

Deși acțiunile sale aveau ca scop deschiderea spre Occident și restructurarea pe plan socio-economic, viitoarea Rusie a continuat pe drumul pe care majoritatea conducătorilor l-au dorit: de a fi izolată, de a privi Vestul cu scepticism, de a controla populația și de a fi într-o constantă stare de frică⁷. De la demisia sa și până la finalul vieții, Gorbaciov a asistat la supremația lui Vladimir Putin, care a purtat Rusia în numeroase conflicte și care a condus la sancționarea și la izolarea țării.

Ultimele clipe din viață l-au surprins într-un context întunecat al Rusiei, când forțele acesteia au declanșat așa-zisa *operațiune specială din Ucraina*. În opinia sa, această acțiune a fost una negativă, presa descriindu-l pe Gorbaciov ca fiind „șocat”, „bulversat” sau „năucit”⁸. În plus, translatorul său preciza că a fost devastat emoțional și psihologic de atacul Rusiei⁹.

Slt. Ioan-Cristian Gheorghiu

MONOGRAFIE

DRUMUL TALIENILOR

Toate drumurile au un început și un sfârșit. Toate drumurile duc undeva. Cel despre care vreau să vorbesc este un drum pe care-l duc cu mine. Este un drum al tăcerii, al singuranței. Unește două sate cu nume arhaice, Sabasa și Suha. Trece peste un munte, Stânișoara, ce se învecinează cu cerul. Drumul acesta a fost construit de strămoșii mei veniți din Italia. În copilărie mi s-a spus că este un drum strategic. N-am înțeles atunci ce înseamnă acest lucru. Prin timp drumul acesta pentru mine a devenit un loc mistic, și-a pierdut funcția utilitară, devenind un drum metafizic, pe care nu mai circula nimeni. De mai bine de un secol, peste acest drum s-a așternut tăcerea și singurătatea cosmică. A rămas încremenit în frumusețea lui nepământească. Meșterii italieni au făcut poduri și podețe din piatra cioplită, un material nobil și peren. Au îmbătrânit aceste lucrări din piatră, dar tot frumoase au rămas... Câte au scăpat de furia barbarilor, timpul le-a înzestrat cu patină și distincție. Pe creastă, acolo unde brazii sprijină cerul, meșterii italieni au ridicat o cruce cu o geometrie sacră care putea fi văzută în zilele senine din satele câmpiei. Distrusă de năvălitori, crucea se arată când și când celor ce-o poartă în suflet.

⁷ Document CIA <https://www.cia.gov/readingroom/docs/CIA-RDP88G01116R000901330003-3.pdf>

⁸ <https://www.digi24.ro/stiri/externe/gorbaciov-a-murit-socat-si-naucit-de-razboiul-din-ucraina-spune-fostul-sau-translator-l-a-devastat-emotional-si-psihologic-2068515> [accesat în data de 25.09.2022]

⁹ *Ibidem*

Această cruce a văzut-o Sadoveanu din Fălticeni, a parcurs Drumul Talienilor, iar la capătul drumului avea în proiect cea mai frumoasă și mai dramatică poveste de dragoste trăită de oamenii muntelui. Romanul „Baltagul” a scos din uitare și a dus în nemurire un drum de o frumusețe singulară: „Drumul Talienilor”.

Monumentul distrus de ruși în decembrie 1917

Mai târziu, un mare regizor, Mircea Mureșan, avea să ecranizeze acest roman și să distribuie în rolul Vitoriei Lipan, pe Margareta Lozano, o actriță italiană, care a făcut un rol memorabil. Îmbrăcată în straie moldave, ea și-a purtat deznădejdea prin Munții Neamțului, lăsând pentru totdeauna convingerea locuitorilor acestui ținut că Baltagul nu este o ficțiune, ci este o dramă cu personaje ce au trăit aieva. Ceea ce n-a scris Sadoveanu îți povestesc ei cu lux de amănunte. Se simt profund jigniți și reacționează violent dacă faci imprudența să le spui din poveste. Chipul frumos al Margaretei Lozano a rămas în sufletul oamenilor de pe aceste meleaguri, ca o icoană a fatalității mioritice.

Dincolo de Munte s-a născut poetul Labiș, o existență meteorică, poet al morții tinere. În sfâșietorul poem „Moartea căprioarei” își presimțea sfârșitul prematur. Fierul străin și orb a ucis și Căprioara și Poetul. Gloanțe și tramvaie rătăcesc și acum prin lume, omorând mereu oameni de rând și oameni geniali. Poetul Nicolae Labiș a refuzat mormântul din pământ străin, s-a întors acasă, pe cerul Mălinilor și luminează cu poezia lui toate nopțile acestui sat de munte. După revoluție, politicienii entuziasmați au trecut în programele lor asfaltarea drumului și înscrierea într-un circuit turistic. Nu mai era un drum strategic, devenea un drum politic. Eu mă rog la Dumnezeu să rămână așa cum este, cu cărările făcute de hoții de lemne, să nu poată fi parcurs decât cu piciorul. Aș vrea să se sustragă mereu tiraniei civilizației, să rămână mereu în tăcerea și singurătatea lui mistică. Pe acest drum ascuns în pădurea adâncă singurul călător am fost eu. Pe acest drum eu mă întorc mereu la copilărie și adolescență. Am făcut neobosit naveta între copilărie și anii mei reali. M-am abandonat mereu acestui traseu care nu ducea decât spre trecut. Am găsit un refugiu în singurătatea protectoare, urmând mereu drumul făcut de strămoșii mei italieni. Acest drum va rămâne mereu inaccesibil străinilor, arhitectura lui nu va putea fi înțeleasă și nici interpretată de altcineva. Drumul acesta va rămâne mereu străin, celor din generația tânără, o generație grăbită, tehnicizată și conflictuală.

Pe acest drum mă simt protejat de violența civilizației orașului. Pe acest drum trăiesc iluzoriu reîntâlnirea cu copilăria. În copilărie credeam că acest drum la care a lucrat și străbunicul meu, Sebastian Pezamosca - un nume pe care eu l-am pierdut- nu duce la Suha așa cum spuneau cei din jur, ci în Italia, o țară fabuloasă, unde eu n-am ajuns niciodată. Acest drum duce spre o lume definitiv pierdută: cea a adolescenței mele. Muntele acesta singular are anotimpurile lui diferite de cele din câmpie. Toamna și iarna, pe munte, au atributul singurătății absolute. Despre toate acestea, însă nu se poate vorbi decât într-o retorică a tăcerii.

Dr. inginer, Mihai Niculiță

ÎNVĂȚĂMÂNT

„The road not taken ”

M-am străduit mult să încep acest articol și asta pentru că nu știu de unde a pornit totul. Nu știu dacă a fost o decizie conștientă, luată la un moment dat pe care să îl pot identifica cert, sau dacă a fost una inconștientă, luată prin dinamica lucrurilor, sau dacă a fost mâna destinului și orice cale aș fi ales nu aș fi putut să evit să ajung tot pe aceasta. Sunt profesoară de engleză.

Predau engleza de când am început cariera de profesor, învăț engleza de când mă știu și totuși nu aș putea zice că am ales-o pentru că e limba mea preferată, pentru că sună cel mai bine sau pentru că iubesc poporul pe care îl reprezintă. Am ales engleza pentru că o știam bine și pentru că mi s-a părut cel mai bun canal pentru a comunica despre orice lucru pe care îl consider cu adevărat important, dar care nu e prins în vreo programă școlară. Am ales engleza pentru libertatea pe care o caut și o aleg în fiecare zi, în toate ariile vieții mele.

Deși a trecut ceva timp am păstrat încă atitudinea unui începător în domeniul meu. Văd învățămâtul și educația cu curiozitate și fac tot posibilul să țin pasul cu ce se întâmplă în jurul meu. Așa am ajuns să înțeleg că e mai important să dezvolt relații pozitive cu elevii mei atunci când încep să îi cunosc decât să predau noțiunile de gramatică. Le predau pe toate, însă am învățat să prioritizez pentru a lucra la motivația intrinsecă a elevilor, dar și a mea. Mă duc cu drag la toate clasele mele tocmai pentru că îi cunosc și ei mă cunosc. Astfel am ajuns să dezvolt diverse strategii și jocuri didactice cu care să fac predarea și învățarea materiei mele mai dinamică, nu neapărat mai distractivă.

Am fost întrebată de ce apelez la aceste „metode moderne” și cum le văd în raport cu cele „tradiționale”. Cred că această dihotomie este depășită de mult. Ca în orice altceva, procesul de predare-învățare-evaluare are nevoie de echilibru. Toate sunt bune, dar cu măsură și folosite la momentul oportun.

În definitiv, iubesc ceea ce fac, mă menține efervescentă, într-o competiție sănătoasă cu mine și îmi oferă posibilitatea de a cunoaște și a dezvolta relații autentice cu foarte mulți oameni minunați pe care nu aș fi avut ocazia să îi cunosc în alt domeniu.

Vă întrebați poate unde duc toate aceste explicații, de ce v-ar interesa alegerea mea în carieră sau cum văd eu lucrurile? Cred că ce vreau să spun este că alegerea drumului în viață depinde de mulți pași, depinde de toate experiențele pe care le-am avut până în acel moment – de cele pe care le-am ales și de cele care ne-au ales, și de cele fericite și de cele triste – și că ne dăm seama de asta abia după ce alegerile au fost făcute. Nu e nevoie să puneți presiune pe voi în a alege un drum cu gândul că e decizia capitală, că e ceva final, iremediabil. De fapt, fiecare alegere e bună în sine, ne învață ceva. Uneori ne învață că ceva nu e pentru noi și că mai trebuie

să căutăm, alteori că putem să și nimerim pe un drum bun în viață. Singurele decizii iremediabile sunt cele care ne pun în pericol existența sau libertatea, în rest nu e nimic rău în a greși.

Dacă nu pot începe, zic totuși că poate e suficient să continui... să continui să-mi fac treaba în cel mai bun mod cu putință, așa cum încerc în fiecare zi.

Profesor, Ana-Maria Gheorghiasa

CENACLU

Fata cu ochi căprui

O fată zâmbitoare,
Mereu cu gura mare.
Încercând să fie ea
Șade tocmai în fața ta.

Ochii îmi sunt căprui,
Am și câțiva pistrui.
Mică de statură,
Dar m-am obișnuit cu-această trăsătură.

Un caracter puternic,
Dornic să fie vrednic,
Totodată corect
Mereu plin de respect.

Problemele inevitabil încep să apară,
Dar asta e ce mă definește,
Dumnezeu mereu mi le separă
Atunci când tăcerea mea vorbește!

Alexandra Fărcășanu-clasa a X-a A

Te găsesc...

Te găsesc în fiecare dimineață,
Prin tine totul prinde viață.
Ești roua dimineții,
Scăldată în parfumul frumuseții.

Te găsesc în valul mării,
Privirea ta-i mai ceva ca gustul
mierii.
Ce ar fi ziua fără tine?
Un castel plin de ruine...

Te găsesc în fiecare răsărit,
Iar când te-am zărit,
Inima adânc mi-a tresărit,
Când știu cum în ochii tăi am
copilărit.

Te găsesc în sclipirea stelelor,
Tu dai furtuna norilor
Chipul tău-lumina lunii
Strălucește în casa inimii.

Te găsesc în mireasma florilor ,
Ochii tăi oglindesc roza-
trandafirilor.
Iar vocea ta cea mai aleasă
simfonie,
Mă încântă cu fiecare melodie.

Te găsesc mereu luminos,
În tot ce este blând și armonios
Pentru că ești un răsărit,
Cu care peste tot aș fi călătorit.

Georgiana Hopic, clasa X-a A

Bunica...

La colț de pat te văd eu stând
Cu fusul prins în brațe
Tu torci mereu, eu dus de gând
Ce n-are-n mine pace.

Dar azi rostesc doar amintiri
Când văd pe patu-ți fusul
Că tu te-ai dus și nu mai vii
Și-n versuri bate-apusul

Acum când trec în coridor
Nu arde-ncet văpaia
Podeaua-i rece, și-un fior
De groază umple-odaia.

Motanul stă acum în prag
Aștept o alinare,
Să te întorci să-i spui cu drag
„Băiatul meu cel mare”.

Nici nu mai licărește-n geam
Opaițul vechi de la Dumitru
Și în oglinzi de amalgam
Zâmbește poza cu bunicu.

Ruben Carază, clasa a XI-a C

SĂNĂTATEA ÎNAINTE DE TOATE

AFINUL ȘI BENEFICIILE SALE

Acțiune farmacologică

- Principiile active din frunze au rol astringent, bacteriostatic, hipoglicemiant, diuretic, antiinflamator, antidiareic, antihelmintic, antiseptic intestinal, antiseptic urinar, adjuvant în tratamentul de bază al diabetului, ușor coronaro-dilatatoare, asigură reglarea cardiovasculară, protejează pereții vaselor sangvine, protejează organismul împotriva radiațiilor, activează regenerarea purpurii retiniene și sensibilizează fotoreceptorii.
- Recomandate intern în tratarea diareei, diabetului, infecțiilor urinare, uremiei, gutei, reumatismului, enterocolitei de fermentație, enterocolitei de putrefacție, oxiiurază, arterite ale membrilor inferioare, ateroscleroză cerebrală și tulburări de circulație encefalică, hipertensiune arterială, sechele după infarct, coronarite, tulburări vasculare de senescență, maladii vasculare ale diabeticilor.
- Recomandate extern în faringite, stomatite, afte, muguet (micoză), eczeme, răni sângerânde.
- Taninurile conținute de afin au proprietăți antidiareice și antiseptice; ele aglutizează flora microbiană oprind fermentația sau putrefacția; coagulează plăgile sangvinolente și diminuează secreția.

- Flavonidele au importante și variate acțiuni farmacologice.
- Pigmenții au importante roluri antiinflamatoare și protectoare împotriva radiațiilor.
- Mirtolina din fructe penetrează celula bacteriei și îi afectează vitalitatea.
- Administrată pe cale bucală acționează hipoglicemic și nu duce la supradozare. Poate înlocui insulina sau se poate asocia cu aceasta în

cazuri mai grave.

- Un complex de trei factori: astringent, antiseptic, absorbitiv din fructe, intervine în tratarea dispepticilor.
- Acționează antianemic ducând la dispariția vomelor, prezente de obicei la copii dispeptici.

Indicații terapeutice și mod de utilizare:

Uz intern

1. Pentru tratarea diareei, enteritei, enterocolitei, diabetului, infecțiilor urinare, uremiei, gutei, reumatismului:

- infuzie, din 1 linguriță de frunze uscate mărunțite sau pulbere de frunze, peste care se toarnă o cană (200 ml) de apă clocotită. Se lasă acoperită 20-30 de minute. Se strecoară și se beau 2 căni pe zi.

2. Pentru tratarea enterocolitei, oxiurazei, diabetului, infecțiilor urinare, hemoroizilor:

a) – cură de fructe (afine), în cantitate de 300-500 de g zilnic sau 100 g uscate.

b) – decoct, din 1 linguriță afine uscate la o cană (200 ml) cu apă. Se fierbe 5 minute la foc domol. Se lasă la răcit 15 minute și se beau 2 căni pe zi.

c) – macerat la rece, din o linguriță afine uscate la o cană (200 ml) cu apă. Se lasă 8 ore. Se beau 2 căni pe zi.

3. Pentru tratarea diareei:

a) – tinctură, pregătită din o cană afine zdrobite peste care se toarnă 4 căni alcool diluat. Se lasă 10-14 zile la macerat, timp în care sticla se scutură de două ori pe zi. Se strecoară în sticle închise la culoare și astupate cu dop. Se bea câte o linguriță înainte de mese.

b) – fructe uscate și măcinate, se ia câte un vârf de cuțit din două în două ore.

4. Pentru tratarea oxiurazei:

a) – infuzie, din 2 lingurițe frunze uscate, peste care se toarnă 100 ml de apă clocotită. Se lasă acoperită 20-30 de minute. Se strecoară. Se bea caldută, fracționată în trei prize, în decursul unei zile.

b) – macerat, 1 linguriță și jumătate fructe zdrobite la 400 ml apă rece. Se lasă la temperatura camerei timp de 8 ore. Se bea în cursul unei zile, în trei prize (dimineață, prânz, seara).

5. Pentru tratarea diabetului:

- infuzie, din 1 linguriță frunze, peste care se toarnă o cană cu apă clocotită (250 ml). Se lasă acoperită 20 minute. Se strecoară și se beau 2-3 căni pe zi timp de 40 de zile. Se face pauză 14 zile, după care cura se repetă.

6. Pentru presbiție:

a) – infuzie, din 1 linguriță frunze, peste care se toarnă 1 cană (200 ml) apă clocotită. Se lasă acoperite 20 de minute. Se strecoară și se beau trei căni pe zi.

b) – decoct, din 1 lingură fructe zdrobite la o cană de apă (250 ml). Se fierbe 2-3 minute. Se lasă acoperit 15 minute și se ia în cursul unei zile.

Uz extern

1. Pentru tratarea de faringite, stomatite, afte:

- infuzie, din 2 lingurițe afine uscate zdrobite peste care se toarnă o cană (200 ml) de apă clocotită. Se acoperă 20-30 de minute. Se strecoară și se face gargară de mai multe ori pe zi, din care una înainte de culcare.

2. Pentru tratarea eczemelor, rănilor sângerânde:

- decoct din 1 linguriță de fructe uscate la o cană (200 ml) cu apă. Se fierb 5 minute la foc domol. Se lasă la răcit 15-20 de minute. Se strecoară și se aplică cataplasme pe locul afectat, folosindu-se pansamente sterile.

3. Pentru tratarea hemoroizilor:

- tratamentul intern se completează cu spălături locale sau comprese, folosindu-se decoctul obținut din fructe uscate sau macerate la rece.

Profesor farmacist-toxicolog, Dumitru Nastasă

PRIMUL AN DE STUDENȚIE

Septembrie, un nou oraș, o altă treaptă, un nou și semnificativ capitol, de aici avea să începă viața mea de student. Nu pot nega faptul că primele mele sentimente erau foarte contradictorii, ambivalente, unele erau conturate de entuziasm, altele de teamă, confuzie... Vorbeam deja de un alt mediu, de oameni noi, de perspective cu totul diferite de cele deja întâlnite, era momentul când trebuia să îți lași o mare parte a cotidianului trecutului. Frica de a nu mă integra atinge la fiecare pas de al meu cote tot mai înalte, cote ce mai târziu aveau a-mi purta împlinirea.

Nu de mult am auzit întâmplător de „un punct zero” al fiecărui individ în parte. Acest punct se rezumă la criza existențială a omului când el își pune diferite întrebări în legătură cu parcursul lui începând din acel moment.

Statutul de student aducea inevitabil în interiorul meu un conflict conturat de îndoieli-începutul punctului meu zero. Odată ajunsă în incinta mediului acedemic mi s-a demonstrat cât de surprinzătoare poate fi viața. Nu exista nici măcar un argument concludent fricilor mele. Dimpotrivă, începând de atunci, urma a fi cea mai profundă etapă a vieții mele. Poate că, cheia acelei frumoase experiențe au fost chiar colegile de cămin care au fost și sunt atât de dragi sufletului meu, sau poate chiar profesorii care ne-au tratat cu atâta dragoste și implicare-nu degeaba se spune că visul tău prinde aripi când un profesor are încredere în tine.

Facultatea nu înseamnă doar cursuri, acumulare de cunoștințe și examene, e mai mult de atât. Pentru mine, deja după etapa de „inițializare” aerul inspirat îmi însuflețea toți porii cu mirosul „de acasă”. Iubeam ceea ce trăiesc, eram atât de recunoscătoare oamenilor întâlniți deoarece datorită lor aveam o a doua familie departe de locul copilăriei mele.

P.S: Încă trăiesc această aventură la maxim!

Larisa Măhălău, studentă UMF Târgu Mureș

Primul an de facultate, atât de multe emoții într-o singură sintagma. Vreau să cred că experiența pe care am dobândit-o în acest timp m-a maturizat, nu vă gândiți că într-un mod drastic, însă am învățat să pun mai mult preț pe prezent, pe mine și mai apoi pe alții.

După cum probabil nu știți, sunt studentă în cadrul Academiei de Studii Economice din București, la CSIE (Facultatea de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică), specializarea Cibernetică Economică. Nu am știut dintotdeauna că vreau aici, m-am gândit, m-am răzgândit și apoi am luat această decizie pe care nu o regret. Cu ce se ocupă această specializare? Ei bine, cu tot ce ne înconjoară, cibernetică are la origine termenul grec „kybernetes” care înseamnă cârmă. Ea stă la baza tuturor elementelor, Cibernetică se ocupă de modul în care un sistem (digital,

mecanic, biologic) comunică, prelucrează informațiile, reacționează la acestea, dar și de capacitatea unui sistem de a reacționa la unele schimbări din mediu, tocmai din acest motiv cibernetica este un domeniu atât de actual și dinamic. Spre exemplu, până și un stol de păsări este un sistem adaptiv, însă nu o să detaliez acest aspect, am făcut această mică introducere deoarece probabil mulți dintre voi nu știți ce înseamnă, nici eu nu am știut, nici acum nu sunt extrem de informată pentru că este un domeniu în continuă schimbare, iar asta mă atrage foarte mult. Eu o să vă povestesc despre experiența primului an de facultate din două perspective: facultatea online (primul semestru), facultatea în format fizic (cel de-al doilea semestru).

Ca orice student român, mi-am făcut bagajul imens și am plecat la facultate în București, oraș cu totul nou pentru mine, unde urma să stau la cămin. Mare mi-a fost surprinderea când după nici două săptămâni de studii am fost anunțați că activitatea didactică se va desfășura în mediul online. Am decis să mă întorc acasă, pentru că am vrut să profit de timpul petrecut cu ai mei, puțin paradoxal pentru că un motiv pentru care am ales facultatea la o distanță atât de mare a fost tocmai acela de a pleca de pe „tărâmul” natal.

Nu o să vorbesc prea mult despre sesiune, dar vreau să vă asigur că e un „balaur” care de fapt nu mănâncă pe absolut nimeni, este la fel ca Bac-ul, ușor de trecut dacă îți dai silința măcar 30%. Vreau totuși să precizez că la facultate nu o să se țină nimeni de capul tău să înveți, iar bine ar fi să ai dobândită capacitatea de autocontrol.

Nici despre facultatea online nu o să vă povestesc prea mult, pentru că probabil sunteți familiarizați cu acest sistem. O să scot în evidență ceea ce pe mine m-a bucurat din prima clipă, oamenii. Înainte să aleg orașul în care vreau să îmi petrec următorii ani am dat de bariera „Nu alege Bucureștiul, e un oraș cu oameni atât de răi și reci”. Vreau să vă spun că pentru un student care nu a avut de a face cu orașul în care merge mediul extern este un factor extrem de important care contribuie la integrare, iar eu am avut norocul să întâlnesc doar oameni de la care am avut ce învăța.

Al doilea semestrul de la facultate a fost de-a dreptul superb, deși la început m-a speriat ideea unui nou început și am realizat că, nu știu cum, de undeva, parcă toți studenții se cunosc între ei, iar aici vreau să faceți legătura cu ceea ce am precizat mai sus, „Omul sfințește locul”. Abia acum a început adevărata aventură, mi-am cunoscut mai bine colegii de grupă, oameni simpli și deschiși la minte, mi-am cunoscut și profesorii, care au fost foarte îngăduitori cu noi, au răspuns la întrebări și au fost deschiși la precizări, aici din nou a fost ruptă bariera „la facultate nu o să stea nimeni să îți explice”, da, într-adevăr nu îți va explica nimeni lucrurile esențiale pe care ar trebui să le știi, iar aici chiar mă refer la minimumul de cunoștințe, însă, în general profesorii sunt deschiși la discuții pe subiect, cel puțin așa a fost pentru mine în primul an.

Vreau totuși să mărturisesc că la începutul acestei aventuri locul meu preferat din București a fost Gara de Nord, pentru că veneam acasă la nici două săptămâni, am avut și un orar care mi-a

permis acest lucru, însă plecam nu pentru că nu îmi plăcea la facultate, ci doar pentru că mi se făcea atât de dor de „acasă”.

Ceea ce mi-a displicut totuși, este legat de faptul că, la fel ca în liceu, cel puțin la facultatea mea, se pune preț pe lucrurile generale, iar abia din semestrul al doilea din anul II se valorifica specializarea.

O altă noutate a fost cea de cursuri și seminarii. Cursurile nu sunt obligatorii, însă depinde foarte mult de profesor, vă recomand să le frecvențați pentru că sunt cadre didactice de la care ați putea să înțelegeți mult mai bine decât la seminar. În esență, este foarte important cum îți gestionezi tu timpul.

O altă experiență în ceea ce privește facultatea a fost căminul, am fost norocoasă și am fost cazată în campusul studentesc Belvedere, pe care îl recomand din toată inima, dacă veți fi studenți în București. Deoarece eu am încă doi frați nu a fost foarte dificil să mă adaptez unui trai la comun cu alte trei fete, care au fost extrem de compatibile cu mine, singurul inconvenient care ar putea apărea ar fi în sesiune, însă ai la dispoziție sala de lectură și bibliotecă. Totuși traiul la cămin ar putea constitui și un avantaj, din nou am avut norocul ca una dintre colegele mele să fie la aceeași facultate, iar așa credeți-mă că învățatul a devenit mult mai ușor. Nu o să vă spun tactici de învățat, pentru că o să le aflați în sesiune, tot ceea ce pot spune este că notițele succinte și ușor de înțeles fac diferența.

În concluzie, primul an de facultate a fost o explozie de noutate, o shaorma cu de toate, cum îmi place mie să îi spun.

Narcisa Busuioc, studentă ASE, Facultatea de Cibernetică, București

Un an cu totul diferit...

Nu-mi pot aduce aminte momentul în care am hotărât că trebuie să urmez studiile la Academia Forțelor Terestre Sibiu, deoarece niciodată nu m-am gândit la altă facultate și nu am luat în serios posibilitatea de a nu intra și a opta pentru altceva.

Și iată a trecut un an, un an plin de tabere, de instrucție, de marșuri, de tactică împletite în cel mai armonios mod cu modulele academice. Pe băncile clasei a XII-a visam la evadarea mea din mediul care mă formase, dar niciodată nu mi-am imaginat că voi pași din universul adolescenței în universul maturității într-un interval așa scurt de timp.

Acestă evadare a adus cu ea multe schimbări, spre exemplu, a schimbat în vocabularul meu următoarele cuvinte „dimineața”, „amiaza” și „seara” cu „înviore”, „raport” și „apel”.

Schimbările nu s-au rezumat doar la vocabular, ci și la modul de gândire și de relaționare cu persoanele din jurul meu, totul s-a întâmplat treptat și fără să-mi dau seama.

Academia este cu totul diferită de facultățile civile, altfel nici nu s-ar putea, pentru că toți absolvenții acesteia vor ajunge ofițeri care sculptează și apără societatea într-un mod cât mai justițiar și educat.

După un an petrecut în această instituție am înțeles că rigurozitatea, punctualitatea și spiritul colectiv sunt elemente care vor descrie în cel mai profund mod viața mea de student, dar și oglindirea meseriei pe care mi-am ales-o.

Pentru a încheia această destăinure, aș vrea să le mulțumesc cadrelor didactice care m-au ajutat să urmez această cale și în special domnului diriginte, Florin Popescu, care mi-a clădit un traseu din formule matematice încă din clasa a V-a.

Student fruntaș, Alexandra Spătărescu, AFT Sibiu

Dragă cititorule,

Mă bucură nespus faptul că am ocazia să îți destăinui experiența mea în ceea ce privește parcurgerea primului an universitar, în calitate de studentă. Țin să mărturisesc că la începutul facultății am fost dominată de un amalgam de sentimente, însă entuziasmul a predominat, persistent fiind și în momentul de față.

Odată cu trecerea timpului și cu acomodarea, am realizat că Facultatea de Drept nu înseamnă doar memorare de volume întregi de informație, rezolvarea de teste grilă sau participarea la cursuri, ci reprezintă un proces complex de formare a unui individ capabil să înțeleagă, să aplice sau să modeleze normele după care viața noastră este trăită. Din punctul meu de vedere, a fi student implică dezvoltarea propriilor idei, aprofundarea procesului de cunoaștere, găsirea echilibrului, toate acestea fiind esențiale în pregătirea rolului pe care îl vei îndeplini mai târziu în societate.

Pe parcursul studenției am întâlnit câțiva mentori care au reușit să depășească maniera rigidă a actului educațional, fiind buni pedagogi ce mi-au stârnit interesul pentru materiile predate, reușind să exemplifice cu succes aplicabilitatea în practică a noțiunilor teoretice, greu de asimilat uneori. Totodată, țin să menționez faptul că în cadrul acestei facultăți am rezonat cu mulți dintre colegi, mai ales în apropierea sesiunii, când timpul și cafeaua sunt mereu insuficiente.

De asemenea, facultatea pe care o urmez îmi însuflă setea de cunoaștere, făcându-mă dornică de a avea veșnic aprinsă scânteia curiozității, fără a o lăsa să se estompeze. Interacțiunea pe care am avut-o cu unele discipline a reprezentat un cadru intim, sigur, bazat pe libertatea ideilor și pe libertatea de exprimare.

Dincolo de nenumăratele aspecte pozitive pe care le-am amintit, trebuie să recunosc că nu întotdeauna mi-au ieșit lucrurile exact așa cum mi-am propus. Însă, îmi este bine cunoscut faptul că pe cât de multe obstacole voi întâlni, pe atât de fascinantă îmi va fi călătoria!

În final, un sfat pe care l-aș comunica unui viitor student și pe care aș fi vrut să îl primesc fiind la început de drum este ca pe parcursul acestui prim an să înveți, deoarece lucrurile pe care

le vei învăța acum reprezintă abecedarul a ceea ce vei învăța ulterior. Dar, în același timp, te sfătuiesc să te și distrezi, cunoscând diferiți oameni, mergând la petreceri sau făcând voluntariat. Experiențele cu care te vei întâlni te vor forma ca om, așa că profită de ele din plin!

Xenia Albei, studentă ASE București, Facultatea de Drept, București

AMINTIRI DIN VACANȚĂ

Vara a trecut pe nesimțite. Chiar așa s-a întâmplat. Așa se întâmplă atunci când te distrezi. Dar trebuie să recunosc că îmi petrec timpul diferit. Foarte diferit. Bineînțeles, mă bucur enorm de căldura soarelui și de înghețată, dar îmi continui viața printre hârtii și cărți, chiar dacă este timpul frumos.

Vara aceasta a fost una specială pentru mine. Foarte specială. Și pot spune că a fost cea mai specială din cei 17 ani pe care îi am.

Așadar, să ajung la cele mai importante evenimente la care am luat parte. A fost minunat să ajung din nou în casa familiei Rațiu. Să ne amintim deci de Ion Rațiu. Cel mai

bun președinte pe care România nu l-a avut niciodată. Am ajuns din nou în casa plină de istorie a familiei Rațiu. Fotografiile politicianului cu papion, împreună cu prim-miniștri și capete încoronate, sunt așezate pe mobila din lemn. Ceaiul englezesc mă așteaptă în sufrageria lui.

Dar mult mai importante au fost conferințele la care am luat parte. Am discutat împreună cu profesori universitari din orașe importante ale Europei despre pesimismul în literatură, film și politică. Am discutat despre idei și valori democratice, despre drepturile omului la risc, dar și despre democrația din zilele noastre. Au fost trei conferințe, în trei zile diferite. Iar eu sunt mândru de mine că am reușit să particip la fiecare în parte. Am întâlnit oameni minunați, maeștrii ai istoriei și politicii. Eu le mulțumesc!

În final, îmi vine în minte următorul citat, a lui Michael Novak:

„Instituțiile noastre politice funcționează remarcabil de bine. Ele sunt făcute să se lovească una de cealaltă. Acesta este sunetul democrației!”

Alexandru Parasca, clasa a XII-a C

PSIHOLOGIE

EDUCAȚIA PERMISIVĂ ȘI CONSECINȚELE EI

„Disciplina” este un termen de origine latină, care înseamnă acțiunea de a instrui, de a educa. De aici vine și termenul de discipol, elev (lat. – *discipulus*), persoana care apreciază și are ca model un personaj/profesor cunoscut pentru inteligența lui sau un concept filozofic.

Disciplina se referă și la ordine, reguli, autoritate, conduită, dar în cazul disciplinei pozitive acestea sunt dublate de **empatie, înțelegere, comunicare**. Ideea de bază a disciplinei pozitive este educația împletită cu dragoste și fermitate. Prin această metodă poate fi descoperit și aplicat echilibrul între permisivitate și autoritate. Este o cale de mijloc, nici permisivă, nici punitivă, al cărei scop este până la urmă implementarea unor deprinderi importante în comportamentul copilului: autonomie, stimă de sine, respect, cooperare, autodisciplină.

Stilul parental permisiv creează o generație de tineri adulți fără empatie socială, fără norme și limite, care, după o copilărie răsfățată, sfârșesc prin a fi dezamăgiți în viață. A-i spune NU unui copil nu este același lucru cu a-l bate. Copilul trebuie să știe ce înseamnă limitele, trebuie să

știe ce înseamnă refuzul și opoziția. Părinții din zilele noastre au dezvoltat un comportament conform căruia trebuie să fie super-protectori cu copiii lor și să facă tot ceea ce este necesar pentru a nu li se întâmpla nimic rău. Efectul este nașterea unei generații de copii foarte fragili, cărora ne este aproape imposibil să le spunem ce să facă. Noi nu mai avem curajul să îi corectăm sau să luăm măsuri pentru a-i îndrepta. În mod automat, acest lucru transformă copilul într-un viitor tânăr și adult fără repere, fără norme și limite.

Relația permisivă dintre părinte și copil este cauza care a determinat degradarea disciplinei în școli și a calității procesului educațional, dar este și cea care a dus la creșterea îngrijorătoare a tentativelor de sinucidere în rândul adolescenților și a consumului de droguri. Când copilul nu mai are teamă și respect pentru părinți, el nu mai are limite, busolă de orientare. Copilul nu are nevoie să îi fiți prieten, ci părinte. Nu trebuie să coborâți la nivelul lui, să nu îl contraziceți, să îi faceți tot timpul pe plac, să nu mai aveți nici o putere de decizie. E total greșit. Copilul are nevoie de limite, de opoziție, de disciplină și rigoare.

Pentru că există foarte puține reguli, cereri și așteptări, copilul crescut de părinți permisivi are de multe ori probleme în a-și găsi și impune singur propriile limite. Din păcate, acest lucru este greu pentru un copil - iar mai târziu, în adolescență de exemplu - poate fi cu adevărat o provocare - atât pentru copil cât și pentru părinții în cauză. Atunci când părinții nu fac acest pas către dezvoltare și nu învață să stabilească limite, copiii lor nu își dezvoltă abilitatea de a tolera frustrarea sau de a se stăpâni pe ei înșiși. Alte persoane îi numesc pe acești copii „răsfățați”. Cercetările au descoperit că atunci când nu stabilim anumite limite, copiii au mai puține șanse de a

dezvolta auto-disciplina. Așadar, consider că cei mici au nevoie de limite pentru o sănătoasă dezvoltare emoțională. Nu vorbim despre limite nerezonabile, ci ne referim la puternice limite empatică în contextul unei strânse legături părinte-copil, însă copiii au nevoie de limite adecvate. Stabilirea unor limite stricte care nu îi oferă copilului empatie este o idee la fel de rea ca educația permisivă. Copiii evoluează atunci când limitele sunt stabilite cu empatie.

Copilul este rege, el dictează prioritățile familiei și nu i se refuză absolut nimic. În astfel de situații se întâmplă ca atunci când copiii ajung la adolescent, părinții să-și dea seama că permisivitatea excesivă a împiedicat dezvoltarea sănătoasă a celor dintâi. Din păcate, este prea târziu și mulți sunt tentați să cadă în extrema cealaltă: educația restrictivă. Părintele începe să interzică, să controleze, drept pentru care încep să apară conflictele sau tulburările de comportament. Ideal ar fi ca părintele să conștientizeze că este esențial să descopere calea de mijloc. Nici educația restrictivă, care impune copilului reguli fără argumente, nici cea în care copilul este lăsat să facă tot ceea ce vrea nu funcționează. O soluție care imbină cu tact cele două modele este disciplina pozitivă.

Prima nevoie a oricărui copil este nevoia de dragoste. În disciplina pozitivă, tot secretul este ca părintele să fie ferm, dar iubitor, apropiat, deschis. „Copiii au nevoie de dragoste. Și atunci când au dreptate, și atunci când nu au dreptate, și atunci când sunt fericiți și când sunt triști. Ei au nevoie să fie iubiți așa cum sunt.”

Copilul este oglinda părintelui. Dacă dorești ca al tău copil să spună „Mulțumesc!” sau „Te rog!” trebuie ca tu însuși să folosești aceste expresii. Odată învățat și pus în practică, modelul disciplinei pozitive devine un mod de viață, care funcționează pe termen lung și le permite părinților și copiilor să se bucure din plin de fiecare etapă și experiența nouă prin care trec împreună. Baza disciplinei pozitive este un amestec de fermitate „pentru a respecta lumea adultului” și de dragoste „pentru a respecta lumea copilului”.

Profesor psiholog, Mirela Loghin

BIBLIOGRAFIE:

BOTIȘ, Adina, *Disciplinarea pozitivă. Cum să disciplinezi fără să rănești?*, București : Editura ASCR, 2004

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ

Se împlinesc astăzi 133 de ani de la plecarea la poporul stelelor a poetei VERONICA MICLE. Cu această ocazie se cuvin mai multe cuvinte:

VERONICA MICLE ȘI POEZIA SA

În literatura română, poeta Veronica Micle nu poate fi despărțită de personalitatea lui Eminescu. E de datoria noastră să lămurim această relație pentru care, atât detractorii cât și lăudătorii au consumat atâta cerneală, dar și locul poetei în peisajul poeziei românești.

Ani la rând, o serie de spirite mercantile, urmărind succese editoriale facile (să amintim doar pe Octav Minar și N.V. Baboeanu) au văzut în Veronica Micle o sumă a frivolităților și o cauză a catastrofelor din viața lui Eminescu. În fond, prin documente inventate, prin falsificarea unor întâmplări, ei n-au reușit decât să banalizeze o mare, tragică iubire, așa cum o dovedesc astăzi scrisorile aproape întregite prin recenta ediția Christina Zarifopol-Illias. Ce-i drept, fără Veronica Micle, fără magnetica legendă a iubirii lor, Eminescu pare a nu fi întreg.

Născută în orașelul Năsăud, la 22 aprilie 1850, fiică a lui Ilie și a Anei Câmpeanu, ea primea prenumele mamei, pe care avea să-l schimbe în cursul școlii primare în Veronica. Rămasă văduvă înainte de nașterea viitoarei poete, Ana Câmpeanu, își schimbă locul și norocul. Trece

munții, se stabilește mai întâi la Târgu Neamț, cumpărând o casă vizavi de spital și Școala Domnească, fostă metoh al Mănăstirii Neamțului, iar în 1853 se mută la Iași, unde, cu destule dificultăți materiale, va reuși să-i ofere fiicei o bună educație. Veronica urmează cursul primar, apoi Școala Centrală de Fete din Iași. La absolvire, în 1863, șeful comisiei de examinare, profesorul Ștefan Micle, este atras de frumusețea sa și o cere în căsătorie în 1864. Viitorul rector al universității ieșene, pentru care tânăra soție a avut un respect deosebit, avea să desăvârșească instrucția poetei (pian, franceză, literatură universală) și să-i încurajeze debutul literar.

Veronica Micle debuta în 1872 în revista ieșeană „Noul curier românesc”, sub pseudonimul Corina, cu două nuvele (Plimbare de mai în Iași și Rendez-vous), colaborând după aceea la „Columna lui Traian”, „Familia”, „Literatorul”, „Revista nouă”, „Convorbiri literare”, cu poeme originale și traduceri din Musset, Gautier și Lamartine. Volumul „Poesii”, apărut la București în 1887 și dedicat Domnișoarei Aurica-Hagi Panteli, cuprinde și două pagini de aforisme.

Prin tot ceea ce a scris, Veronica Micle rămâne în literatura română un poet romantic de sorginte eminesciană, excelând în special în poezia de dragoste. O considerăm astfel pe Veronica Micle, în linia unor comentatori din care pe întâiul loc îl așezăm pe Augustin Z.N.Pop, primul emul al lui Eminescu (fără a-l pasișă, ca Samson Bodnărescu și alții), primul poet eminescian, atât prin idee, cât și prin formă și ton. O poezie de profundă sensibilitate și sinceritate a sentimentului, în texte diferite realizate, de la descriptivism romantic până la blestem și alungare.

Sigur că poezia sa datorează mult lui Eminescu, problema este una de destin, dar exista, înainte de a-l cunoaște pe marele poet, blestemul și tendința desăvârșirii prin poezie. Cei ce cunosc aventura de destin a celor doi, marea și tragică iubire, nu pot despărți lirica poetei de Eminescu. Și au dreptate. Imaginea poetului nostru tutelar, model în absolut pentru orice poet român adevărat, apare în majoritatea textelor. „Dragoste și Poezie. Ale lui pentru mine, ale mele

pentru dânsul”, așa își intitula Veronica Micle un volum alcătuit de ea după moartea poetului (74 poezii semnate Veronica Micle și 22 de Mihai Eminescu), parcă special pentru a rămâne împreună. Să ne-amintim că poeta a fost cea dintâi care, în poema „Să pot întinde mâna”... („Convorbiri literare”, 1 nov. 1883) l-a numit pe Eminescu Luceafăr: „Să pot întinde mâna s-o pun pe fruntea ta/ Încetul la o parte șuvițele le-aș da,/ Senină să rămâie, curată ca un crin,/ Icoană de iubire la care să mă-nchin.// Dar tu ca un luceafăr departe strălucești,/ Abia câte o clipă în cale-mi te ivești,/ Apoi dispari; și-n urmă rămâi în gândul meu/ Vedenie iubită la care mă-nchin eu.” Iar în celebra poemă „Lui X...” („Convorbiri literare”, 1 ian. 1886) îl numește Geniu. O cităm în întregime: „Vârful nalt al piramidei ochiul meu abia-l atinge.../ Lâng-acest colos de piatră vezi tu cât de mică sunt/ Astfel tu-n a cărui minte universul se răsfrânge,/ Al tău geniu peste veacuri rămâne-va pe pământ./ Și dorești a mea iubire... prin iubire pân-la tine/ Să ajung și a mea soartă azi de soarta ta s-o leg,/ Cum să fac! Când eu micimea îmi cunosc atât de bine,/ Când marea ta ființă poate nici n-o înțeleg./ Geniul tău, planează-n lume! Lasă-mă în prada sortii/ Și numai din depărtare când și când să te privesc,/ Martora măririi tale să fiu pân-la pragul morții/ Și ca pe-o minune-n taină să te-ador, să te slăvesc.”

În aproape toate poemele se simte construcția eminesciană, de multe ori flagrant, ca în Și dacă-un dor...: „Și dacă-un dor mai simt în piept/ Când se ivește luna,/ E ca să nu te mai aștept/ Și azi ca-ntotdeauna.// / Și mângâieri de mai pot fi/ Unei vieți de jale,/ Ar fi de-a nu te întâlni/ Nici când în a mea cale.// Iar fericită de eram/ Să fiu în astă lume,/ Pe tine nu te cunoșteam/ Nici îți știam de nume.”

Credem interesant să amintim dedicația Veronicăi scrisă pe o fotografie dăruită lui Eminescu la 27 de ani: („Sufletul meu și după moarte va căuta umbra poetului iubit”). Cum se știe, primul exemplar din volumul „Poesii”, apărut la începutul anului 1887, Veronica Micle îl trimite lui Eminescu, aflat la Botoșani, sub îngrijirea surorii sale.

Poezie, Iubire. „Pasăre cu pene-albastre”, „Ai plecat”, „Știu c-amorul tău...”, „Ar fi destul...”, „Drag mi-ai fost...”, „Fugi...”, „Scrisoare”, „La un portret” ș.a. sunt dovezile lirice ale unei iubiri despre care s-a vorbit atât, encomiastic sau ponegrator, precum și ale unui destin poetic. A doua zi după moartea poetului, pe 16 iunie 1889, Veronica scria poemul „Raze de lună”, cu dedicația Lui: „«Ce n-ar da un mort în groapă pentr- un răsărit de lună!»/ Ai zis tu, și eu atuncea, când pe-a dorului aripe/ Duși de-al iubirii farmec, – privind cerul împreună –/ Noi visam eternitate în durata unei clipe./ «Ce n-ar da un mort din groapă pentru-o jergie de rază»/ Ce din lună se coboară și pământul îl atinge;/ Să mai simtă încă-o dată fruntea că i-o luminează/ Și că-n pieptul său viața cu căldură să răsfrânge!/ Sigur, noi credeam că dânsul ar schimba cu bucurie/ A sa liniște eternă, pacea lui nestrămutată/ Pentr-o rază de la lună, pentr-o dulce nebunie,/ Pentr-o clipă de iubire din viața de-altă-dată./ Însă clipa de iubire zboară, zboară fără urmă/ Și în locul ei amarul și pustiul ne rămâne;/ Ah! și ca să porți povara unui chin ce nu se curmă/ Tu cu moartea ta în suflet te târăști de azi pe mâne;/...../ Dac-ar da un mort din groapă pentr-un răsărit de lună/ A sa liniște eternă, eu aș da de voie bună/ Toate razele de lună, toate razele din soare/ Să te pot uita pe tine, să simt sufletul că-mi moare.”

Poezie, Iubire. Destin. La nici două luni după moartea lui Eminescu, înnegurată, dezolată, după mai multe zile de zbucium sufletesc la Văratec, loc mirific din munții Neamțului, unde avusese multe clipe fericite ale întâlnirilor cu Eminescu, Veronica Micle hotărăște săvârșirea din viață cu ajutorul stricninei. Era dimineața zilei de 4 august. Pe mormânt avea să-i fie încrustată o strofă dintr-un poem de alura unei glose, scris în 1878: „Și pulbere, țărână de tine s-a alege,/ Căci asta e a lumii nestrămutată lege,/ Nimicul te aduce, nimicul te reia,/ Nimic din tine-n urmă nu va mai rămânea.”

Daniel CORBU

REMEMBER

PROFESOR ANA-MARIA GAVRIL

N.25.06.1979 D.29.08.2022

DĂSCĂLIȚEI

*"Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!"*

Pe doamna profesoară Ana-Maria Gavril o petrecem cu dor și cu Eminescu.

Am ales aceste frumoase versuri pentru noi, profesorii, care am fost prezenți la înmormântare, eu cred că toți am fost de acord că draga noastră colegă Ana-Maria, a fost cea mai auroasă, cea mai senină și cea mai bucuroasă dintre noi. Desigur că orice despărțire este dureroasă, dar dacă vom fi copleșiți de durere cred că am mâhni-o pe Ana Maria, am știrbi din bucuria ei cu care parcă, ne-a privit și pentru ultima oară. Deoarece bucuria ei era una autentică, era sinceră, era împărtășită cu ceilalți, era o bucurie izvorâtă din bucuria Învierii Domnului. Și toți cei care am fost în comuniune în această bucurie știm că ea nu este trecătoare, că trece dincolo de mormânt și nădăjduim cu dor că este o bucurie în care ne vom revedea mai devreme sau mai târziu cu colega noastră. Mă bucur că având în minte versurile eminesciene, am fost într-un cuget cu domnul director Vasile Amariei, care în frumosul panegiric i-a dedicat doamnei profesoare tot versuri de Mihai Eminescu.

În al doilea rând, am ales poezia lui Mihai Eminescu la acest moment pentru elevii care și-au petrecut profesoara și diriginta lor. Este prima strofă din poezia *La mormântul lui Aron Pumnul*, printre primele poezii scrise de elevul de 16 ani, care a fost profund marcat de pierderea unui mare dascăl și model, Aron Pumnul, din Cernăuți. Aceste versuri poartă peste secole aceleași sentimente pe care le trăiește orice adolescent în fața mormântului dascălului său. În aceste timpuri în care tineretul nu mai are modele sau nu mai știe să depisteze adevăratele modele, Doamna Profesoară a fost un model, pentru copiii și pentru elevii ei. A fost un model pentru că și-a iubit familia. Nu a pus alte scopuri mai presus de nașterea și de creșterea celor trei copii, Marius, Andra și Vicențiu, un buchet de flori cu care s-ar mândri orice tânără mamă. Și ne aducem aminte de înflăcărarea cu care - uneori exagerat - își apăra copiii, dacă i se părea că sunt cumva nedreptățiți. Este greu acum pentru ei să înțeleagă despărțirea. Cine le va mai lua apărarea? Cine îi va mai ajuta la teme la matematică? Cine îi va mai trezi duminică dimineată să nu întârzie la biserică? Poate că și ei și noi vom înțelege mai târziu rostul tainic al unor lucruri de neînțeles. Poate vor avea de câștigat ceva ce acum ei

încă nu intuiesc. Mulți copii orfani au avut o maturizare deosebită și și-au format un puternic caracter, înțelegând că sunt mai mult vegheați de cineva care sus îi iubește. Așa a fost Sfântul Ioan Botezătorul, sărbătorit chiar acum, orfan de tată și de mamă, așa a fost și Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, care a și scris minunata poezie *Micul Orfan*.

Doamna profesoară a fost un model pentru că a iubit cartea. faptul că a fost tânără mămică nu a împiedicat-o să urmeze două facultăți, iar în ultimul an, faptul că era grav măcinată de boală, nu a oprit-o să își dea și cel mai mare grad în învățământ, vrând parcă să ne îndemne pe toți, ca dincolo de obținerea unor titluri sau a unor drepturi materile, să fim luptători, așa cum a fost ea.

A fost un model, de asemenea, pentru că și-a iubit țara și neamul din care s-a născut, era o luptătoare inclusiv în acești ani grei, în care dincolo de ideologia unei pandemii, a observat cu luciditate toate minciunile care ni se strecurau pe lângă așa zise adevăruri. Știa să depisteze falsul și eroarea logică, normal, era profesoară de matematică!

Nu în ultimul rând, Ana-Maria ne-a fost un model pentru că și-a iubit credința și Biserica. Oare câți dintre noi am fi putut trăi ca ea necruțătoarea boală, fără a pune întrebări hulitoare și fără a fi clătinați în credință și în nădejde? Îmi aduc aminte cum chiar ea ne spunea că tâlcuirea cuvântului *cancer* este **ca în cer!**; adică suferința prin care trec cu răbdare cei care suferă de această necruțătoare boală este mântuitoare. Ana-Maria l-a iubit în chip deosebit pe Părintele Justin Pîrvu, la al cărui mormânt se ruga adeseori. Spunea că a rămas la rândul ei orfană, mângaiată de părintele, care a luat-o la cer pe mama ei într-o zi de 16 iunie, când este pomenirea Părintelui Justin. Anul acesta am avut emoții în ziua de 16 iunie, gândind că părintele va mijloci să i se curme și ei suferința exact în acea zi. Dar nu a fost așa. Cel care i-a curmat suferința a fost chiar Sfântul Ioan Botezătorul. Ana-Maria Gavril s-a născut pe 25 iunie, când înainte cu o zi se prăznuiește Nașterea Proorocului și a murit pe 28 august seara, când se sărbătorește Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul.

Și dacă am început cu Mihai Eminescu, îi vom dedica în final doamnei profesoare tot niște versuri, din poezia *Imn închinat celor morți*, de Valeriu Gafencu, unul dintre sfinții închisorilor pe care ea de asemenea i-a iubit:

*"Te-ai dus și ne-ai lăsat în urma ta
Nădejdea revederii-n paradis*

Mereu vei fi cu noi și-om aștepta

Să ne vedem din nou cu sufletul deschis!

Ne-ndemni pe cei ce-n viață am rămas

Luptați uniți și în același pas!

Zidiți lui Dumnezeu altare sfinte,

Pășiiți pe calea vieții înainte!"

Dumnezeu să te odihnească, dragă colegă!

Cel mai mic între colegi, Florin Popescu

NOI, DESPRE NOI

REPORTAJ

Această școală care ne leagă

Am fost cronicar al revistei „Biblioteca din Nord” la întâlnirea de patruzeci de ani de la absolvirea clasei a VIII-a (dirigintă, profesor Maria Lungu). Ca într-o arcă a lui Noe s-au adunat cei ce nu se tem de crize, de foamete, de boli și de alte asemenea nenorociri. M-am molipsit de emoția, râsul și nostalgia celor prezenți, 16 la număr. Depănând amintiri, intri subit într-o stare de puritate sublimă, specifică doar adolescenței. Nici unul nu a fost sfântul clasei, dar când era vorba de învățat aproape toți deveneau serioși, dăruți, implicați. Au avut fiecare în parte un parcurs frumos, plin, împlinit. Mihaela Floroiu-Vasilu, „sufletul” acestei întâlniri este profesoară, Dan Dumitriu este profesor universitar. Adrian Budăi și Constantin Amariei sunt ingineri, Mariana Sufletu-Țuțuianu este asistent medical radiolog la Torino. Restul sunt oameni care-și trăiesc frumos viața alături de familii minunate și trainice, cu copii și nepoți, cu servicii care le dau satisfacție și mulțumire sufletească. Pe parcursul întâlnirii au telefonat din țară sau din străinătate Camelia Niță, Angela Forminte, Dan Ursu, Otilia Mărcuțianu. S-au evocat momentele palpitate trăite în expedițiile pe care le organiza doamna profesor Maria Lungu. Spuneau că mulți credeau că Bicazul este cel mai mare oraș. Dar străbătând țara în lung și în lat, au descoperit locuri și oameni care le-au schimbat total părerea. Au experimentat bucuria de a fi împreună, de a admira împreună și de a se descurca fără mama și tata. Apoi, s-a amintit de clasa specială de schi, din care au făcut parte, de echipa de handbal, de echipele de dansuri, de cercul foto. Toți spuneau că pot reproduce lecții de biologie sau de geografie și au recunoscut că lipsește rigoarea din învățământ. Așa cum lipsesc și meșterii de abilități din toate domeniile de activitate, pentru că nu se mai pune preț pe formarea lor. Legătura dintre profesori și elevi a fost una de neuitat. Fiecare vorbitor a mulțumit profesorilor prezenți și și-a cerut scuze dacă au mai fost și nemulțumiri. Doamna profesor Maria Lungu și-a descărcat cu zgârcenie tolba cu amintiri... A vrut să sugereze că vor mai fi și alte întâlniri, la care dumneaei va veni cu surprize. Acești domni și aceste doamne au fost liderii unei generații. Mi-am dat seama din povestirile lor că au făcut parte dintr-o clasă de excepție. Țin legătura, sunt prieteni adevărați și au avut profesori adevărate modele de urmat. Au trecut prin experiențe de neuitat, necesare în etapa maturizării. Nostalgia cu care s-au reunit e un semn că putem merge înainte. Cu ei, eu am re trăit propria adolescență. M-am regăsit în amintirile lor comune.

Vă mulțumesc pentru călătoria cu voi în timp, pentru generozitatea și prietenia voastră. Datorez prezența mea printre voi lui Dan Grosu și Petrică Bostan. Încă un mulțumesc!

Bibliotecar, Iolanda Lupescu

Florile Stânișoarei

Grupul folcloric vocal „Florile Stânișoarei” are, în general, membri elevi ai Liceului „Mihail Sadoveanu”-Borca și de la structurile liceului menționat, de care sunt foarte mândra, deoarece și eu am învățat într-una din structurile acestuia, apoi peste ani am activat din punct de vedere profesional în această unitate de învățământ, dar sunt și membri de grup din comunele vecine. Activitatea muzicală a grupului de copii în perioada vacanței mari consider că a fost destul de

fructuoasă: -au participat la diferite concursuri naționale cu prezență fizică, atât ca grup cât și individual, la diferite secțiuni muzicale pe diferite categorii de vârstă, aducând merite deosebite comunei noastre, de exemplu:

La secțiunea grupuri vocale, grupul vocal folcloric „Florile Stânișoarei” a obținut premiul I, în cadrul Concursului Național de interpretare „Vacanțe artistice”.

La participarea individuală:

1. Ioana Cozma, eleva doamnei învățătoare Nicoleta Ciubotă de la clasa a III-a, a liceului menționat mai sus, a obținut locul I la secțiunea „Cântec de joc” pentru categoria 10-12 ani, din cadrul Concursului Național „Vacanțe artistice”, menționând că a fost primul ei concurs cu prezență fizică!

2. Teofana Bondar, elevă a doamnei învățătoare Olivia Bezim de la clasa 1, structura Pârâul Cârjei, a obținut Trofeul Categoriei de vârstă 5-7 ani la secțiunea „In memoriam”, interpretând o piesă de joc din repertoriul regretatei interprete Mina Pâslaru, în cadrul aceluiași concurs menționat anterior.

3. Ecaterina Petrescu a participat la secțiunea „Etno” categoria 8-10 ani, unde a obținut locul I.

4. Medeea Todirică a participat la mai multe concursuri:

*Concursul „Multitalent Show” unde a obținut: -Trofeul categoriei pentru secțiunea „muzică populară” -Premiul al II-lea pentru secțiunea „pop românesc”

*Concurs la „Silistea de sus” județul Maramureș, a obținut: -Trofeul categoriei pentru secțiunea „cântec de joc”. -Trofeul categoriei pentru secțiunea „cântec doinit” –Premiul al II-lea pentru secțiunea „cântec patriotic”.

5. Anton Sorina a participat la concursul de folclor realizat la Ruseeni, județul Neamț, unde a obținut premiul I. La concursul „Festivalul Haiducilor”-Grințieș, Anton Sorina a obținut locul al II-lea, iar Ioana Cozma a obținut locul al III-lea.

Lista premiilor continuă cu Irina Corduneanu, Anastasia Tănase, Tatiana Bălău, Alice Ungureanu, Daria Ilișescu, Justina Savin, Flaviana Botezatu, Antonia Botezatu și Lavinia Andriescu (elevă în clasa a XII-a la liceul local).

O altă reușită a grupului este realizarea, imprimarea și filmarea piesei de grup, intitulată după numele grupului „Florile Stânișoarei”, unde textul este scris de textiera și interpreta de muzică populară Cristina Drăgan Diaconescu și Marcela Bondar, descriind comuna Borca cu cele șapte sate ale sale, ocupațiile actuale și din trecut ale localnicilor. Cu imprimările realizate, copiii au fost și sunt prezenți la diferite filmări și emisiuni în cadrul programelor TV.

Pe lângă folclor, în comuna noastră sunt și copii care studiază pianul, de exemplu: Sebastian Constantin reușind să interpreteze „Für Elise” și „Menuet” din „Album pentru Anna Magdalena Bach”. Bârgăoanu Casiana, Iulia Mihai, Ecaterina Spătărescu de doar șase ani dovedesc un curaj și o ambiție în studiul pianului rar întâlnit astăzi.

Profesor, Marcela Bondar

Întâlnire după 15 ani

Sâmbătă, 6 august 2022, elevii clasei de Silvicultură, promoția 2007, au revenit în băncile școlii, alături de foștii profesori. S-au depănat multe amintiri de neuitat.

Adolescenții de altădată sunt acum oameni în toată firea, cu un rost frumos în viață, mulți dintre ei sunt părinți care au copii la școală.

A fost o întâlnire cu mari emoții, cu povești de viață interesante și încântătoare, cu lacrimi și cu multă voie bună.

Școala de vară RISEGO

Parcursul omului în viață constituie o paletă variată de stări, emoții, clipe frumoase, dar și opusul acestora, desigur. Ultimele doua săptămâni au constituit cea mai unică experiență, plină de bucurii și de momente de neuitat, am participat în cadrul proiectului „Conectarea elevilor din mediul rural sucevean, specializării Facultății de Istorie și Geografie și opțiunile de carieră specifice – RISEGO”, desfășurată la Universitatea „Ștefan Cel Mare” din Suceava în perioada 31 iulie - 14 august. Dar cum am ajuns aici alături de colegii mei?

În luna mai, echipa școlii de vară a început să meargă în licee unde să promoveze proiectul și să inițieze elevii să ia parte. Pentru noi, cei de la Borca, interesul a fost mare, așa că ne-am înscris. Momentul confirmării s-a întâmplat la data de 7 iulie, iar pe 31 iulie, 23 de elevi ai liceului „Mihai Sadoveanu” Borca au plecat către Suceava. Din acest moment a început aventura noastră, zi de zi, am fost activi. Am fost împărțiți în două grupe „Ștrumfii” și

„Avatarii” de care au avut grijă profesorii Emandi Elena-Maria, Guțu-Vasilii, Raiu Sergiu-Lucian, Ignătescu Sorin și studenții Ureche Dominica, Nacladă Felicia, Rusu Irina, Hajuc Irina, Mahas Kateryna și

Coroamă Nicolae, iar doamna lector universitar Șlusarciuc Marcela a fost coordonatoarea acestui proiect. Am fost cazați într-unul dintre căminele studențești, iar programul zilnic se desfășura în modul următor: la 8:30 ne aflam pe la micul dejun, la 10:00 începeau activitățile, fie în campus, fie pe teren, la 19:30

luam cina, iar de la 20:00 până la 22:00 petreceam timp cu studenții. Printre obiectivele turistice vizitate s-au numărat Cetatea Sucevei, Salina Cacica, Poiana Stampei, Sinagogă, comuna Baia, iar ca subiecte abordate în ore au fost despre comunism, consiliere în carieră, studii europene, relații internaționale. Toate acestea ne-au fost insuflăte de următorii profesori: Saghin Despina, Oprea Dinu-Iulian, Irmiciuc Maria, Ionescu Corbu-Alina, Cernica Niadi-Corina, Ignătescu Sorin, Bruja Radu - Florian, Onișoru Gheorghe, Sabol Harieta, Stănescu Lucian Sorin și Șlusarciuc Marcela.

Mie personal ce mi-a plăcut?

Totul, nimic nu am de obiectat, nimic de adăugat, am trăit această experiență cu trup, cu suflet, cu tot ce am mai bun, mi-am făcut prieteni, oameni minunați alături de care m-am distrat. Am avut parte de toate, numai de somn nu, viața de cămin este ispititoare, nu prea se înțelege cu cele opt ore de somn, dar acesta a fost farmecul, când era șase dimineața și noi nici nu aveam de gând să punem capul pe pernă. Îmi voi aduce aduce aminte de râsetele, de fețele somnoroase, de tot ce a fost mai frumos în acesta experiență, care din păcate pentru mine s-a terminat mai repede, datorită de nepoată m-a chemat acasă, bunica mea a trecut la cele veșnice, iar eu cu lacrimi în ochi, cu sufletul înecat în durere de pierderea ei, dar și a faptului că părăsesc locul care mi-a fost casă timp de două săptămâni a durut și doare foarte tare. Am lăsat în urmă suflete triste și acasă am fost întâmpinată de fețe dezumanizate de lacrimi. Din păcate, aceasta este latura tristă a tot ceea ce am trăit în ultima perioadă, dar eu simt că am o datorie față de echipa

școlii de vară pentru cele mai minunate clipe petrecute, să încurajez și să promovez înscrierea în cadrul acestui proiect și mai apoi, printre alegerile facultății, să se numere și Universitatea Ștefan cel Mare, chiar merită!

Mulțumesc pentru tot, pentru experiență, pentru bagajul de emoții, trăiri și amintiri pe care-l voi purta în suflet mult timp. Eu am fost Diana, o ștrumfiță, care va duce mai departe povestea școlii de vară RISEGO.

Diana- Ionela Cotrigășanu, clasa a XI-a C

Clubul de vacanță din această vară a strâns împreună copii de toate vârstele, care au participat la următoarele activități:

-Recunoașterea plantelor medicinale și beneficiile lor. Însoțiți de inginer Ștefan Lupescu, am fost într-o excursie pe Pârâul Sec. Am admirat și peisajul, am respirat aer cu miros de cetină și am ascultat explicațiile domnului inginer. Am cules plante despre care nici nu puteam bănui că sunt de leac.

- Concursul de șah, desfășurat la CDI-ul liceului, a avut participanți de la cadre didactice, până la preșcolari. Unii știu să joace șah, alții au învățat. Profesor Nicoleta Ciubotă, inițiatoarea concursului, a promis că acest concurs se va desfășura mai des, în cadrul unui viitor Club de șah al liceului. Participanții au primit diplome și dulciuri.

-După amiaza de dans l-a avut ca invitat pe Iustin Buzdugan, un tânăr ambițios și talentat, care ne-a învățat să dansăm salsa și vals. Iustin practică dansul sportiv de 10 ani și cu siguranță va participa și la alte evenimente la care îl vom invita.

- Seara de poezie s-a desfășurat la statuia lui Sadoveanu, din curtea liceului. S-a recitat emoționant. Doamna Axineta Ciubotă, secretara liceului a cântat la chitară. Melisa Apalaghiței, Teodora Ungureanu, Teodora Cîrjă, șefa de promoție a liceului, Sebastian Constantin și surioara lui, iar Dimitrie și Despina Gheorgiu au recitat poeziile lor preferate. Doamna Maria Bălăceanu a fost invitata de onoare a acestei întâlniri.

PAGINA CELOR MICI

PE ARIPILE VERII

Așa cum ne-am obișnuit deja, luna august aduce în nopțile noastre de vacanță ceva extraordinar-dormitul în cort, împreună cu o mulțime de activități care de care mai năstrușnice, cu invitați din toate zările.

Am așteptat cuminți să treacă postul Sfintei Marii, și am pregătit brânza și jântuitul pentru balmoș, am ales mălaiul auriu și carne proaspătă pentru gulaș și grătar.

Băieții au curățat pădurea de uscături și am făcut un morman uriaș de lemne pentru focul de tabără. Câte unul, apăreau colorate corturile. Ceea ce nu mai surprinde, e că fiecare a învățat unde și cum se instalează, astfel că niciunul dintre cei peste șaiszeci de participanți nu a cerut ajutorul, dimpotrivă, toți s-au grăbit să nu piardă cumva vreo întrecere, vreun premiu.

Că am făcut carnaval, că ne-am întrecut la ștafete ori la spus glume, de fiecare dată am câștigat cu toții, nu numai cei care au luat premiu.

Niște voinici ne-au dat lecții de apărare, ne-au arătat cum ne cățărăm repede în copac sau ce facem când ne rătăcim. Apoi am fost strașnici oșteni trăgând cu arma sau cu arcul.

Pentru lupta între fete și băieți pe o sfoară, ne-am antrenat prin cele mai ghiduse exerciții, am alergat în sac -mai bine zis am căzut cu sac cu tot spre hazul tuturor...

O ceată de mămică și tătici pregăteau la trei focuri zdravene multrâvnitele bucate, privind cu jind la hora noastră, în timp ce fete talentate ne cântau cu foc. Și da, toate acestea chiar în două zile și o noapte albă...albă de povești de groază, spuse de băieți ca să se sperie fetele, de bancuri (decente☺) și farse, legende, întâmplări povestite... Cea mai frumoasă replică primită în zori:

-De ce n-ai închis și tu un ochi, măi băiete?

-Doamna, a fost prea frumos, n-am vrut să pierd nimic!

A fost frumos cât cuprinde, mai ales când focul lumina fețele celor ce cântau la chitară, când scânteile se uneau cu stelele într-un spectacol dedicat nouă, păsărilor de noapte, un fel de haiduci adunați să facă parte dreaptă vacanței și copilăriei, slobozi de telefoane și calculatoare, numai cu privighetori drept cântăreți, cu Borca susurând un ison blând, cu brazii închipuind straja noastră, cu focul viu până zorii au luminat tabăra noastră neadormită. A oprit Dumnezeu ploile de dragul nostru, nimic supărându-ne.

Fiecare a plecat acasă cu un sac de amintiri și cu noi zeci de prieteni, fiecare mormăia, strângând cortul cu regret:

-La anul voi fi și mai pregătit!

Prof. pentru inv. primar, Cristina Petrea

UMOR

Un elev sună la o agenție de turism:

-Faceți excursii în Egipt?

-Sigur.

-Spuneți-mi, vă rog, ce stațiuni sunt acolo?

-Sharm-eli, Hurgada, Taba, Nuveiba.

-Da, Nuveiba.

-Când doriți să plecați în Nuveiba?

-A, nu, nu plec. Eu doar rezolv integrale.

Doi tineri în vacanță. La ora 3 dimineața, unul îl trezește pe celălalt:

-Ovidiu, ce vezi?

-Văd cerul, luna, stelele.

-Și?

-Constelațiile.

- Ovidiuuuuu! Țștia ne-au furat cortul.

Membrii Clubului de Jurnalism

Colectivul de redacție:

Bibliotecar, Iolanda Lupescu
Diana Cotrigășanu, clasa a XI-a C
Ruben Carază - clasa a XI-a C
Cristina Popescu – clasa a XI-a C
Teodora Popescu – clasa a XI-a C

Tehnoredactare - membrii Clubului de Jurnalism Borca și
bibliotecar Despina Gheorghiu

Corectură și design

- bibliotecar Despina Gheorghiu

Paginare - profesor Liliana Chirilă

Editor de imagine - profesor Gheorghe Carază

Fotografii și grafică :

Gabriela-Sofia Floraru, clasa a III-a – pagina 1, 2
Teodora Popescu, clasa a VII-a B – pagina 5, 23, 24, 25, 33,
34
Ioana Cozma, clasa a IV-a – pagina 22
Teodora Ungureanu, clasa a V-a A – pagina 6

ISSN 2601 - 5110

ISSN-L 2601 - 5110